STEUNPUNT

BEWINDVOERING

JAARVERSLAG 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1
Voorwoord 2
Drie jaar het Steunpunt bewindvoering 3
Parlementaire werkzaamheden 3
Interesse voor de werking van het Steunpunt bewindvoering 3
Bijdragen aan vormingsinitiatieven over bewindvoering 3
Uitgave tweede editie van het boek over de werking van het CRBP 4
Oprichting werkgroep 'Bewindvoering – knelpunten met de bancaire sector' 4
Oprichting werkgroep 'Bewindvoering – digitale knelpunten' 5
Opvolging aanbevelingen werkingsjaar 2023 7
Contactname met het Steunpunt bewindvoering 12
Algemeen 12
Contactnames per gerechtelijk arrondissement 12
Hoedanigheid van de vraagstellers en melders 13
Wie zijn de vraagstellers en melders uit de zorg- en welzijnssector? 14
Onderwerpen van de vragen en meldingen 15
Algemeen 15
Familiale bewindvoerders 17
Zorg- en welzijnssector 18
Familieleden van de te beschermen of beschermde persoon 19
Beschermde persoon 20
Conclusie 21
Verwerking van de vragen en meldingen door het Steunpunt bewindvoering 22
Algemeen 22
Resultaten commissieoverleg 23
Verdere opvolging voor een structurele oplossing 24
Website van het Steunpunt bewindvoering 29
Een blik op de toekomst 31
Aanbevelingen werkingsjaar 2024 32

Bijlage

1) Antwoord op parlementaire vraag nr. 2224 van federaal parlementslid Marijke Dillen

Voorwoord

Dit jaarverslag schetst het derde werkingsjaar van het Steunpunt bewindvoering.

Het Steunpunt bewindvoering heeft een derde werkingsjaar afgerond. De secretariaten van de gerechtelijke arrondissementen van Antwerpen, Leuven, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen beantwoordden het afgelopen jaar 473 vragen over bewindvoering afkomstig van burgers en organisaties. De multidisciplinair samengestelde commissies van deze gerechtelijke arrondissementen behandelden in 2024 in totaal 33 casussen. Het afgelopen jaar deelden de partners opnieuw hun expertise en wisselden de gerechtelijke arrondissementen onderling hun kennis uit. De reeds bestaande samenwerkingsverbanden met de balies en de zorg- en welzijnssector werden bestendigd en ook het gerechtelijk arrondissement Limburg sloot zich begin 2025 bij het Steunpunt aan. Na drie jaar is het Steunpunt bewindvoering uitgegroeid tot een centraal, multidisciplinair aanspreekpunt voor vragen en meldingen over bewindvoering, met een breed actieterrein in het volledige Vlaamse landschap. Zowel inhoud als omvang evolueerden positief.

Het jaar 2024 was evenwel ook een ontnuchterend jaar voor het Steunpunt.

De aanbevelingen die in het jaarverslag 2023 gericht waren aan de uitvoerende macht, bleven immers veelal onbeantwoord. Deze vaststelling sterkte het Steunpunt dan weer in zijn overtuiging om zelf initiatieven te nemen en samen met zijn partners zoals de *Orde van Vlaamse Balies (OVB)*, de handen uit de mouwen te steken. Zo werd er een werkgroep 'Bewindvoering – knelpunten met de bancaire sector' opgericht, waarbij de werkgroep de problemen die bewindvoerders ondervinden met bankverrichtingen geïnventariseerd en geanalyseerd hebben voor verdere bespreking met *Febelfin* en verschillende individuele banken. Ook werd een werkgroep 'Bewindvoering – digitale knelpunten' opgericht. Deze werkgroep zoekt oplossingen voor de moeilijkheden die bewindvoerders ondervinden om handelingen in het kader van hun mandaat digitaal uit te voeren. Verder werd de website van het Steunpunt vernieuwd om gemakkelijker en duidelijker informatie te kunnen verspreiden en om de materie van de bewindvoering bevattelijker te maken voor burgers en organisaties. Tot slot werden er voor de zorg- en welzijnssector opleidingen georganiseerd in Leuven en Oost-Vlaanderen. Het centraal secretariaat van het Steunpunt in Brugge volgde alle ontwikkelingen zorgvuldig op.

Er is nog een lange weg te gaan, maar het Steunpunt bewindvoering is op het goede spoor.

Vanuit verschillende disciplines wordt samengewerkt aan de verbetering van de complexe beschermingsmaatregel die het bewind is. Iedereen weet dat een bewindvoering een grote impact heeft op het leven van de meest kwetsbaren in onze samenleving. Het is een delicate evenwichtsoefening waarin het juridische het menselijke tegemoetkomt, liefst zonder al te veel technische obstakels. Het Steunpunt brengt intern en extern mensen bij elkaar die allen tot doel hebben om van het bewind een vlotte, controleerbare en efficiënte beschermingsmaatregel te maken en samen lukt dit duidelijk beter dan apart, en elk jaar een beetje beter!

Namens de interarrondissementele Stuurgroep bewindvoering

Katrien Geukens – Christian Denoyelle – Jan Kamoen – Leo Vulsteke

Voorzitters van de vrederechters en rechters in de politierechtbank Leuven, Antwerpen, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen

Drie jaar het Steunpunt bewindvoering

Parlementaire werkzaamheden

In het jaarverslag 2023 werd beschreven dat het Steunpunt bewindvoering het onderwerp was van een parlementaire vraag van federaal parlementslid Marijke Dillen. Het definitieve antwoord op deze parlementaire vraag werd gepubliceerd op 25 januari 2024 en wordt als bijlage gevoegd bij dit jaarverslag.

Interesse voor de werking van het Steunpunt bewindvoering

Het afgelopen jaar toonden verschillende organisaties interesse voor de werking van het Steunpunt bewindvoering.

Zo bood het Steunpunt bewindvoering op 4 april 2024 op vraag van het *European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ)* uitleg over zijn werking. Meer specifiek toonde het *ENCJ* interesse voor de unieke multidisciplinaire samenwerking tussen de advocatuur, de vredegerechten en de zorg- en welzijnssector.

Daarnaast toonden ook andere organisaties zoals het *Vlaams Mensenrechteninstituut (VMRI)* en de bijstandsorganisatie *Onafhankelijk Leven vzw* interesse voor de werking van het Steunpunt bewindvoering. Het Steunpunt ging in op de vraag om kennismakingsmomenten te organiseren zodat men wederzijds toelichting kon geven over de werking en de doelstellingen. Het is uiterst belangrijk om tijd en energie te investeren in dergelijke kennismakingsmomenten. Dit vormt namelijk de basis voor een goede interactie en verruimt het zicht op de partners binnen de zorg- en welzijnssector. Als gevolg hiervan kan het Steunpunt bewindvoering burgers en organisaties nog beter doorverwijzen, en worden zij niet nodeloos van het kastje naar de muur gestuurd.

Bijdragen aan vormingsinitiatieven over bewindvoering

Net zoals tijdens de vorige werkingsjaren stelde het Steunpunt bewindvoering in 2024 vast dat er zowel bij de familiale bewindvoerders als bij de zorg- en welzijnssector een nood heerst aan opleiding over bewindvoering. Het Steunpunt speelde hierop in door (i) de vraagsteller door te verwijzen, (ii) actief bij te dragen aan het vormingsinitiatief zelf of (iii) mits akkoord de gegevens van de vraagsteller bij te houden om hem/haar te kunnen informeren over toekomstige opleidingen.

Uitgave tweede editie van het boek over de werking van het CRBP

Het Steunpunt bewindvoering werkte mee aan de uitgave van de tweede editie van het boek *Bewindvoering in de praktijk. Wegwijs in het centraal register van bescherming van de personen (CRBP)*.

Een herwerkte editie van dit boek was noodzakelijk om de inhoud ervan in overeenstemming met de meest recente wetgeving over bewindvoering te brengen, namelijk:

- de wet van 8 november 2023 betreffende het statuut van bewindvoerder over een beschermde persoon (*BS* 30 november 2023);
- de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II (*BS* 28 mei 2024);
- het koninklijk besluit van 18 mei 2024 tot vaststelling van de inkomsten die in aanmerking kunnen worden genomen voor de berekening van de vergoeding van de bewindvoerders alsook van de kosten die als uitzonderlijk en de ambtsverrichtingen die als buitengewoon kunnen worden beschouwd (*BS* 14 juni 2024).

Oprichting werkgroep 'Bewindvoering – knelpunten met de bancaire sector'

Ook in 2024 ontving het Steunpunt bewindvoering signalen dat er zich problemen stellen bij de interactie tussen het bewind en de bancaire sector. Reeds in 2022 en 2023 kreeg het secretariaat van het Steunpunt kennis van deze problemen. De problematiek speelt zich af op verschillende gebieden waarbij het bewind in aanraking komt met de bancaire sector: de toepassing van het bijstandsregime zorgt voor praktische problemen bij de banken, een beschikking op maat binnen een vertegenwoordigingsregime kan in de praktijk moeilijk worden uitgevoerd door de banken, het bezorgen door de bank van de listings van rekeningen e.a. tegoeden en producten verloopt niet altijd vlot, …

Om deze problematiek zo ruim en zo grondig mogelijk aan te pakken, maakte het Steunpunt bewindvoering een inventaris op van de ervaren knelpunten. Naast een oplijsting van de vragen en meldingen die het secretariaat van het Steunpunt rechtstreeks ontving, kon het Steunpunt bewindvoering een beroep doen op zijn multidisciplinariteit. Zowel bij de advocatuur (lees: bij de professionele bewindvoerders), bij de zorg- en welzijnssector als bij de vredegerechten deed het secretariaat een bevraging over de ervaren knelpunten om deze vervolgens op te nemen in de lijst.

Al snel bleek dat de *Orde van Vlaamse Balies (OVB)* met dezelfde knelpunten werd geconfronteerd. Daarom bundelden de *Orde van Vlaamse Balies (OVB)* en het Steunpunt bewindvoering de krachten in 2024 om de werkgroep 'Bewindvoering – knelpunten met de bancaire sector' op te richten. De werkgroep kon contact leggen met *Febelfin* om hier in 2025 verder mee aan de slag te gaan. Het is uniek dat er een breedgedragen forum tot stand kwam om de wederzijdse dialoog over deze problematiek aan te gaan.

Enkele meldingen uit 2024 illustreren de hierboven geschetste problematiek:

- *"Ik was vandaag bij de bank, mijn moeder haar VAPH rekening is daar lopende. Deze staat nu geblokkeerd. De bankagent vraagt of ik een bewijs kan leveren via het vredegerecht dat ik hierover als budgethouder transacties kan doen. Dit is haar VAPH budget die los staat van haar privé-budget en ik heb dit proberen uitleggen aan de bankagent maar hij kent VAPH niet, dus ook niet de omvang/inhoud hiervan."*

- *"De manier waarop de bankensector praktisch omgaat met bewindvoering betekent een ware drempel voor het maatwerk dat de wetgeving voorziet, evenals een drempel op de weg naar financiële redzaamheid.*

  Concreet kan ook een beschermde persoon onder het systeem van bijstand blijkbaar niet zelf inloggen met itsme, naar de bank stappen, zich digitaal registreren bij de overheid, ...

  Verder is het bij veel banken ook niet mogelijk dat de pupil toegang krijgt tot homebanking met (uitsluitend) als doel om zicht te krijgen op zijn/haar zichtrekening. Voor heel wat banken is het qua deze toegang 'alles of niks'. Ook een machtiging enkel voor de zichtrekening (en bv. niet voor de spaarrekening) is de facto onmogelijk ..."

- *"Ik help een familiale bewindvoerder met de opmaak van de verslagen voor de vrederechter. Tot nu toe mocht dit op papier en de moeder van de beschermde persoon zorgde stipt dat ze alle nodige bankuittreksels liggen had. Nu de verslagen digitaal moeten worden ingediend, hebben we het probleem dat de bank geen bankjournaal wil/kan afleveren. Hierbij wil ik ook meegeven dat de familiale bewindvoerder niet over een computer beschikt, dus ze kan ook niet via deze weg een bankjournaal afdrukken."*

Oprichting werkgroep 'Bewindvoering – digitale knelpunten'

De interarrondissementele stuurgroep van het Steunpunt bewindvoering richtte in 2024 de werkgroep 'Bewindvoering – digitale knelpunten' op om de tweeledige problematiek van de eID en het mandatensysteem aan te pakken. Het secretariaat van het Steunpunt signaleerde namelijk dat zij in 2024, net zoals de voorgaande jaren, meldingen bleef ontvangen van dysfuncties over het gebruik van de eID en over (het gebrek aan) mandatensystemen voor bewindvoerders.

Het Steunpunt stelde bovendien vast dat de functie van de identiteitskaart historisch gegroeid is. Daar waar de papieren identiteitskaart in het verleden diende om zichzelf te identificeren, zijn de toepassingsgebieden sinds de invoering van de elektronische identiteitskaart sterk toegenomen. Zo kan je met de elektronische identiteitskaart jezelf authenticeren op tal van websites en online platformen, of kan je met de elektronische identiteitskaart een digitale handtekening plaatsen. Ook doktersvoorschriften ontvang je niet langer op papier, maar via de elektronische identiteitskaart. Deze evolutie heeft dan ook een grote impact op de beschermde personen die de vrederechter handelingsonbekwaam heeft verklaard om zichzelf te authenticeren en/of hun handtekening te plaatsen met de elektronische identiteitskaart. Het treft meer algemeen de werking van de bewindvoering in de praktijk.

Ook de wijze waarop de identiteitskaart moet worden aangevraagd, is historisch geëvolueerd. Daar waar in het verleden 'onbekwaam' of 'vrijgesteld' vermeld stond op de papieren identiteitskaart, werkt de elektronische identiteitskaart met vingerafdrukken. Ook voor de pasfoto's zijn er strikte richtlijnen die de beschermde

personen niet steeds kunnen naleven. Zo kunnen veel beschermde personen hun mond niet sluiten, terwijl het net een vereiste is om met een gesloten mond op de pasfoto te staan.

De *Orde van Vlaamse Balies (OVB)* bracht de interarrondissementele stuurgroep op de hoogte dat zij ook reeds een werkgroep hadden opgericht die zich over dezelfde problematiek buigt. Na overleg werd besloten om in 2025 de krachten ook op dit vlak te bundelen en op die manier samen rond deze problematiek te werken.

Enkele meldingen uit 2024 illustreren de hierboven geschetste problematiek:

- *"Als bewindvoerder over mijn moeder, zou ik graag in haar naam online kunnen inloggen bij verschillende toepassingen. Ik denk bijvoorbeeld aan mypension.be, myminfin.be, mijn CM, mijn DVV, haar COZO. Dit zou het veel makkelijker maken om bepaalde formulieren aan te vragen of informatie op te vragen. De certificaten van haar identiteitskaart zijn door de bewindvoering geblokkeerd. Is er een andere mogelijkheid om toch online te kunnen inloggen voor haar gegevens?"*

- *"Ik ben bewindvoerder van een heer uit Menen, een jongere uit Kortrijk en een dame uit Izegem. Eén van de taken in de beschikking is 'uitoefenen van zijn rechten en plichten in fiscale en sociale zaken'. Door de digitalisering van de maatschappij heb ik hierbij moeilijkheden met de uitbetalingsinstellingen. Zij kunnen mij als bewindvoerder geen mandaat geven om de dossier van de klant via het internet te bekijken. Dat kan wel bij de fiscale diensten en bij de banken maar bv. niet bij HVW (uitbetaling werkloosheid) en Solidaris (ziekenfonds). Kan tussengekomen worden bij die diensten met de vraag een mandaat te voorzien voor de bewindvoerder zodat die via zijn itsme kan inloggen in het dossier van de klant?"*

- *"Met de uitspraak van bewindvoering is er geen mogelijkheid meer om in te loggen via eID en pincode van mijn moeder. Hoe geraak ik, als bewindvoerder, of mijn moeder aan de documentatie die gedeeld wordt via E-box, Doccle, MyPension, ... We krijgen nu nog melding dat er documenten beschikbaar zijn, maar we kunnen ze niet raadplegen. We hebben dan ook geen idee wat er gecommuniceerd wordt. Zo verwachten we straks het aanslagbiljet voor de belastingen eveneens via Ebox."*

- *"Ik wil als bewindvoerder graag meer duidelijkheid over hoe de gegevens van de beschermde persoon (medisch cozo o.a.) digitaal te kunnen ophalen in zijn plaats. Mits zijn e-ID geblokkeerd is lukt dit niet. Alsook aanmelden bij stadsdiensten e.d. lukt niet..."*

Opvolging aanbevelingen werkingsjaar 2023

Op het einde van ons jaarverslag 2023 formuleerden we enkele aanbevelingen ten aanzien van verschillende instanties. De reacties op de tot nu toe geformuleerde aanbevelingen zijn vrij beperkt. Het Steunpunt bewindvoering is ervan overtuigd dat er nog veel vooruitgang kan worden geboekt.

Het Steunpunt bewindvoering boekt echter wel vooruitgang op de vlakken waar het heft in eigen handen kan worden genomen, bijvoorbeeld door de werkgroepen 'Bewindvoering – knelpunten met de bancaire sector' en 'Bewindvoering – digitale knelpunten' op te richten. Het is telkens de doelstelling om (snel) concrete resultaten te realiseren.

Aanbevelingen uit het jaarverslag 2023 die niet gerealiseerd/uitgevoerd werden, worden in dit jaarverslag hernomen.

Per aanbeveling is met een kleurcode aangegeven of en door wie er gevolg aan is gegeven.

	Er is gevolg gegeven aan de aanbeveling.
	Het uitvoeren van de aanbeveling is opgestart.
	Er is geen gevolg gegeven aan de aanbeveling.

	FOD Financiën	FOD BOSA	Minister van Justitie
Maak het mandatensysteem van de overheid mogelijk voor familiale bewindvoerders (MyMinfin, MyPension, …).	X	X	X
Duiding: De FOD Financiën gaf in juni 2024 gevolg aan de bovenstaande aanbeveling. Het is daardoor nu mogelijk dat een familiale bewindvoerder namens een beschermde persoon een mandaat aanmaakt om de aangifte van diens personenbelasting digitaal in te dienen. Het Steunpunt bewindvoering ontving ook in 2024 meldingen van dysfuncties over (het gebrek aan) mandatensystemen voor bewindvoerders, zoals eerder toegelicht in dit jaarverslag. Overleg met externe instanties, zoals de FOD BOSA en de minister van Justitie, wordt bij de aanpak van deze problematiek door het Steunpunt belangrijk geacht.			

	Minister van Justitie	Taskforce CRBP
Digitaliseer de aanstellingsbeschikkingen die dateren van voor de opstart van het CRBP, zodat deze raadpleegbaar zijn via het CRBP.	X	X
Duiding: De hoofdgriffier van de vredegerechten en politierechtbank West-Vlaanderen diende, naar aanleiding van de bovenstaande aanbeveling, een aanvraag in om jobstudenten ter beschikking te stellen om de aanstellingsbeschikkingen in de bewindvoeringsdossiers te digitaliseren. Individuele digitaliseringsprojecten werden door de inspecteur van financiën echter niet aanvaard, zodat de aanvraag negatief beantwoord werd. De digitalisering van de aanstellingsbeschikking is van groot belang, omdat net dit document de basis vormt van een bewindvoeringsdossier en het zowel de algemene richtlijnen als de specifieke afspraken bevat die toepasselijk zijn in de concrete bewindvoering. Er stelt zich dan ook een probleem wanneer deze belangrijke informatie niet beschikbaar is in het digitale bewindvoeringsdossier voor bewindvoeringen die vóór 1 juni 2021 werden opgestart.		

	Belgische Federatie van de Financiële Sector (Febelfin)
- Maak bij elke bank het gebruik van een bankapplicatie mogelijk voor beschermde personen. - Maak bij elke bank online aankopen mogelijk voor professionele bewindvoerders.	X
Duiding: Zoals eerder toegelicht in dit jaarverslag, bundelde het Steunpunt bewindvoering in 2024 de krachten met de *Orde van Vlaamse Balies (OVB)* om samen de communicatie en het overleg met de bancaire sector aan te gaan. De werkgroep 'Bewindvoering – knelpunten met de bancaire sector' gaat hier in 2025 verder mee aan de slag.	

	Taskforce CRBP	Minister van Justitie
- Voorzie een duidelijke mogelijkheid in het CRBP om 'verklaring voorkeur aan te wijzen bewindvoerder als de bewindvoerder het mandaat niet meer kan uitvoeren' aan te vragen.	X	
- Maak de lay-out van de verslaggeving in het CRBP eenvoudiger zodat het verslag transparant en verstaanbaar is voor een beschermde persoon.	X	
- Bied aan organisaties de mogelijkheid om te controleren welke personen er namens de organisatie een profiel hebben aangemaakt in het CRBP.	X	
- Maak het mogelijk dat een persoon zijn/haar profiel in het CRBP kan loskoppelen van een organisatie op het ogenblik dat hij/zij niet langer voor die organisatie werkt.	X	
- Maak bijkomende instructievideo's in het CRBP ter ondersteuning van de gebruikers ervan.	X	
- Reactiveer de Taskforce CRBP.	X	X
Duiding: Het Steunpunt bewindvoering ontving geen respons op de bovenstaande aanbevelingen. Deze aanbevelingen worden in dit jaarverslag dan ook hernomen.		

	College van de hoven en rechtbanken	Minister van Justitie	Wetgever
Bied meer ondersteuning aan familiale bewindvoerders bij de uitvoering van hun mandaat, bijvoorbeeld door opleidingen te organiseren specifiek op hun maat.	X	X	X
Duiding: Het College van de hoven en rechtbanken nam in 2024 het initiatief om video-opnames te maken over bewindvoering. De doelstelling van deze video-opnames is om op een toegankelijke en laagdrempelige manier informatie te bieden aan iedereen die vragen heeft over bewindvoering. De video-opnames gaan onder meer over de procedure tot aanstelling van een bewindvoerder, de taak van de bewindvoerder en het gebruik van het CRBP. De wetgever heeft het volgen van een vorming voor familiale bewindvoerders in de wet verankerd (zie het gewijzigde artikel 496/7 oud BW en het nieuwe artikel 1247/2 Ger.W.). De praktische invulling ervan dient evenwel nog verder vorm te krijgen.			

	College van de hoven en rechtbanken	Minister van Justitie	Wetgever
Creëer een orgaan waar familiale bewindvoerders terechtkunnen – zowel op inhoudelijk als op praktisch vlak – voor de opmaak van het verslag (net zoals de hulp die wordt aangeboden bij het invullen van de belastingaangifte).	X	X	X
Duiding: De wetgever heeft geen specifiek orgaan gecreëerd die de familiale bewindvoerders zowel op inhoudelijk als praktisch vlak kan bijstaan bij de opmaak van de verslaggeving. De wetgever heeft evenwel artikel 168, derde lid Ger.W. gewijzigd in die zin dat artikel 168, derde lid, 9° Ger. W. de griffie(r) toelaat om technische bijstand te verlenen aan de rechtszoekenden in het gebruik van de hardware en software die voor het publiek ter beschikking staat in de hoven en rechtbanken en in hun griffies.			

Contactname met het Steunpunt bewindvoering

Algemeen

In 2024 werd 473 keer contact opgenomen met het Steunpunt bewindvoering. Meer specifiek ging het om 415 vragen om informatie en 58 meldingen.

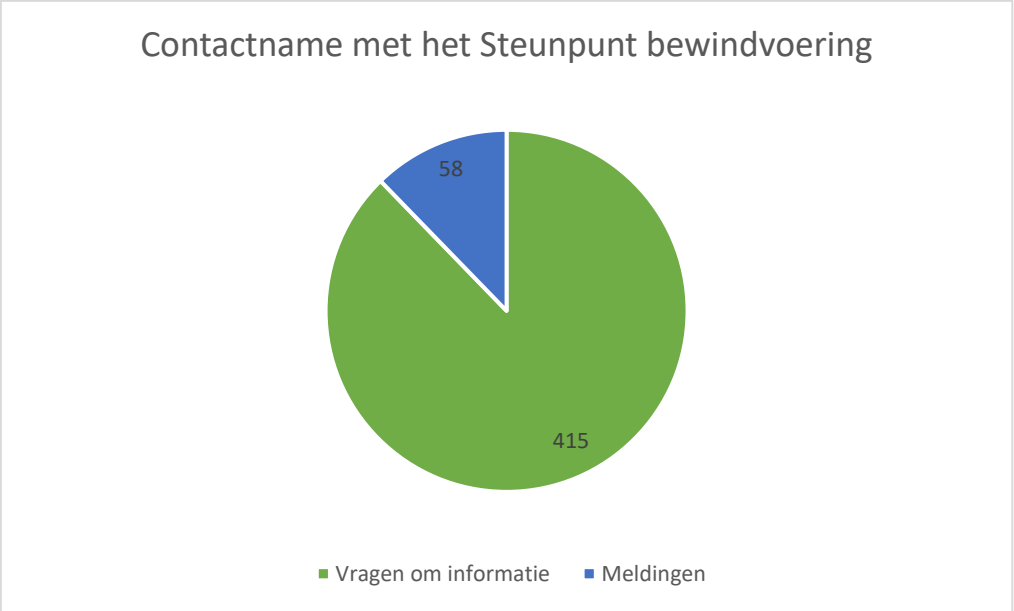

Contactnames per gerechtelijk arrondissement

Er is een duidelijke stijging van contactnames zichtbaar in vergelijking met 2023. Zo stegen in Antwerpen (80) de contactnames met meer dan het dubbele. Ook Oost-Vlaanderen (112) kende bijna een verdubbeling van het aantal contactnames. In West-Vlaanderen (193) was er dan weer een stijging met 30 %. Enkel in Leuven (51) bleven de contactnames *status quo*. Toch gaat het om relatief veel contactnames, rekening houdend met de grootte van dit gerechtelijk arrondissement (slechts 7 gerechtelijke kantons). De vragen die het Steunpunt bewindvoering ontving voor de gerechtelijke arrondissementen Limburg (20) en Brussel (15) werden gecategoriseerd onder 'Andere'. Noch Limburg, noch Brussel maakten in 2024 immers deel uit van het Steunpunt bewindvoering. Het Steunpunt bewindvoering ontving in 2024 overigens voor het eerst vragen voor de gerechtelijke arrondissementen Luik (1) en Waals-Brabant (1).

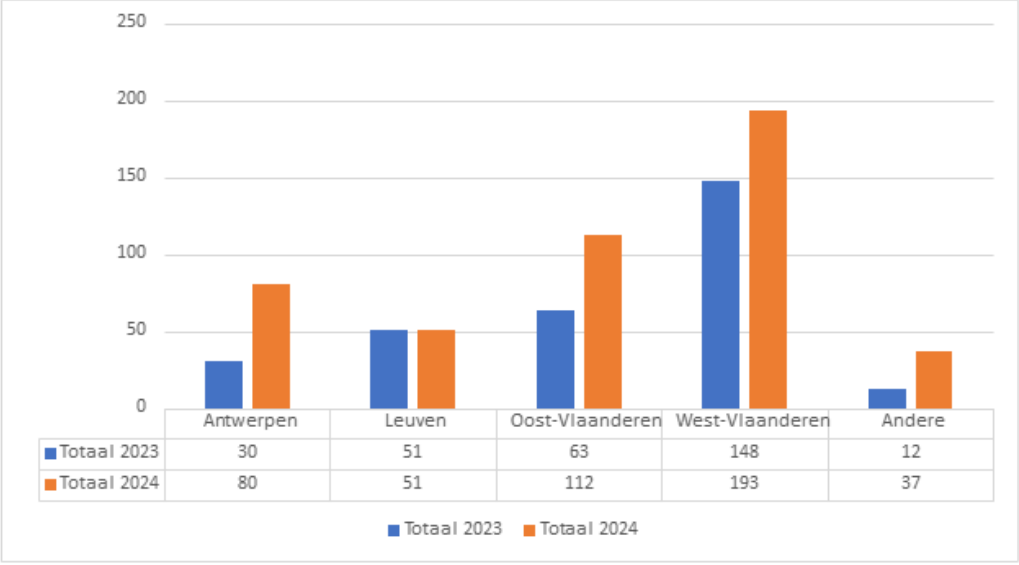

	Antwerpen	Leuven	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Andere
Totaal 2023	30	51	63	148	12
Totaal 2024	80	51	112	193	37

Hoedanigheid van de vraagstellers en melders

De volgende personen en organisaties namen het afgelopen jaar contact op met het Steunpunt bewindvoering:

Familiale bewindvoerder	119
Zorg- en welzijnssector	96
Familielid van beschermde persoon	93
Beschermde persoon	49
Burger	39
Professionele bewindvoerder	32
Vertrouwenspersoon	22
Hoedanigheid niet aangeduid via de website	10
Vredegerechten	5
Advocaat	4
Gemeentebestuur	3
School voor buitengewoon onderwijs	1

Ook in 2024 stelde het Steunpunt bewindvoering vast dat de familiale bewindvoerders, de zorg- en welzijnssector en de (familieleden van) te beschermen of beschermde personen het Steunpunt bewindvoering het meest hebben gecontacteerd. Samen vertegenwoordigen deze doelgroepen 75 % van alle contactnames. Daar waar het Steunpunt bewindvoering reeds in 2023 een daling vaststelde van het aandeel van de contactnames afkomstig vanuit de zorg- en welzijnssector, wordt in 2024 opnieuw een lichte daling gemeten: van 27 % van alle contactnames in 2023 naar 20 % van alle contactnames in 2024. Tot slot blijkt dat de professionele bewindvoerders meer de weg naar het Steunpunt bewindvoering vinden in 2024 (6,8 %) dan in 2023 (4,6 %).

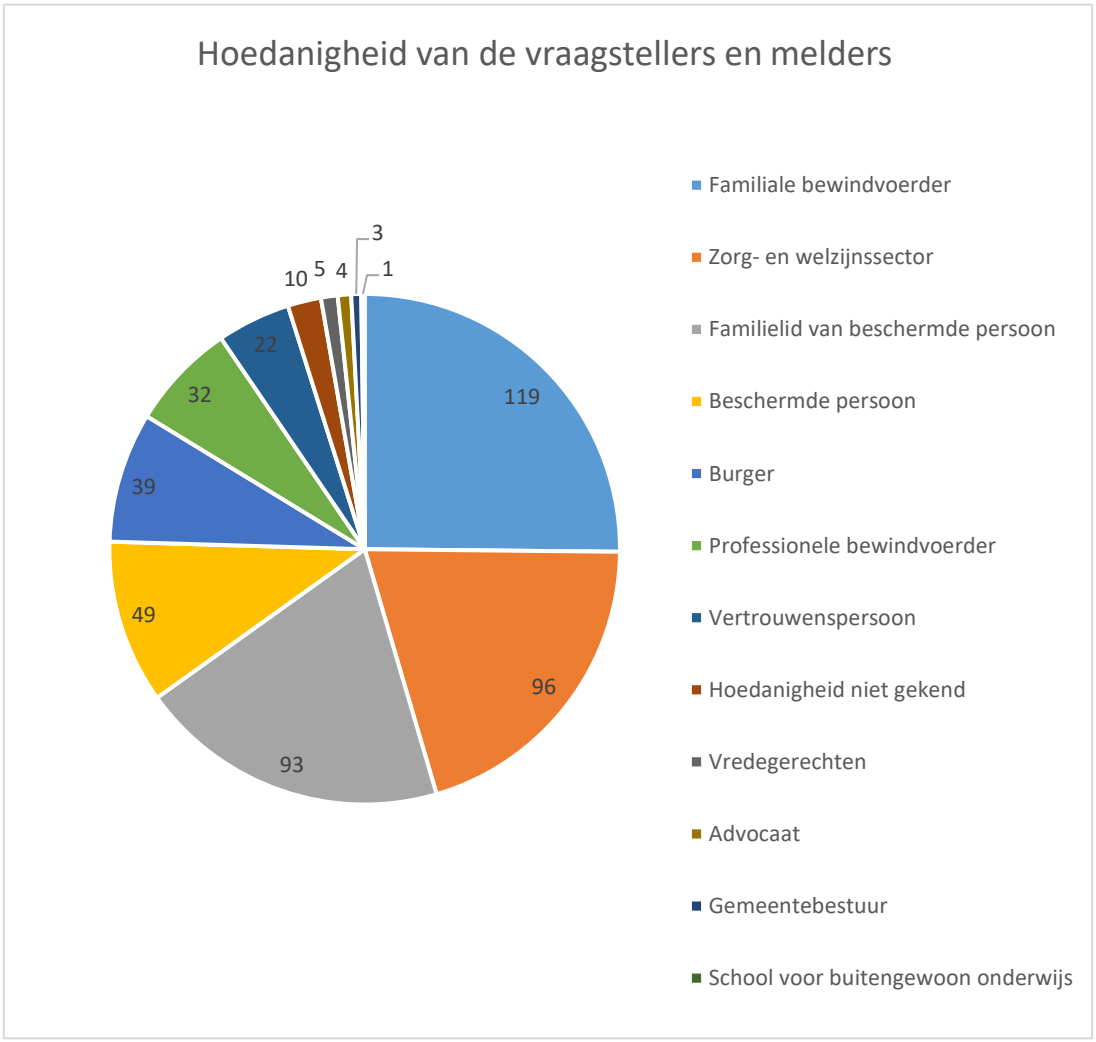

Wie zijn de vraagstellers en melders uit de zorg- en welzijnssector?

Uit de bovenstaande gegevens blijkt dat de zorg- en welzijnssector goed is voor een vijfde van alle contactnames met het Steunpunt bewindvoering in 2024. Onderstaande grafiek toont aan wie de vraagstellers en melders uit de zorg- en welzijnssector waren.[1]

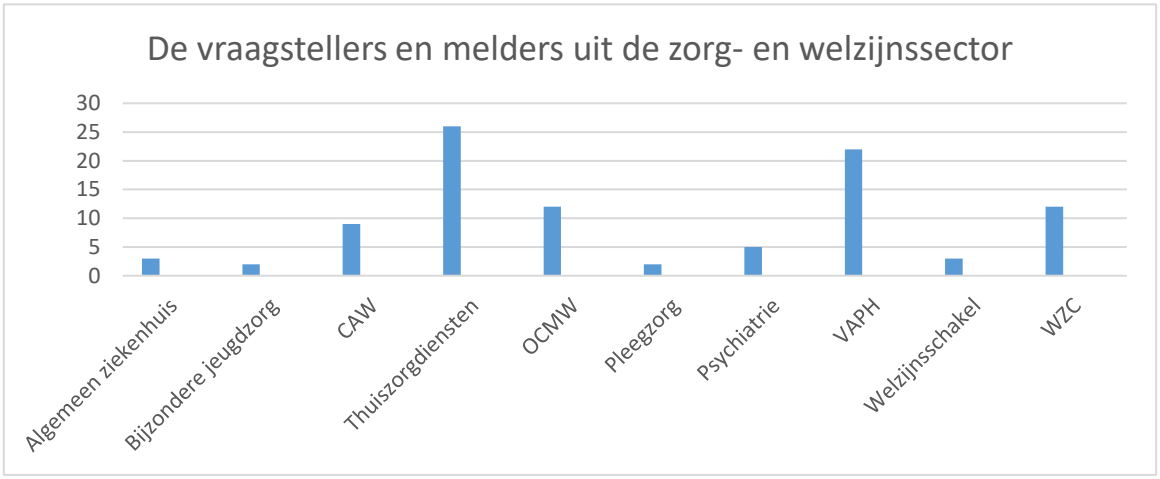

[1] CAW: Centrum voor Algemeen Welzijnswerk
OCMW: Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
VAPH: Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
WZC: Woonzorgcentrum

Onderwerpen van de vragen en meldingen

De vragen en meldingen waarmee het Steunpunt bewindvoering in 2024 werd geconfronteerd, hadden betrekking op uiteenlopende aspecten van de bewindvoering. Dat blijkt uit het algemeen overzicht dat hieronder eerst wordt weergegeven. Vervolgens worden de onderwerpen opgesomd die concreet aan bod kwamen bij respectievelijk de familiale bewindvoerders, de zorg- en welzijnssector, de familieleden van de te beschermen of beschermde persoon en de beschermde persoon zelf.

Algemeen

Algemeen:	**473**
• **Vragen over procedures**	**143**
○ Aanvraag bewindvoering	71
○ Vervanging bewindvoerder	23
○ Machtigingen	19
○ Beëindiging bewindvoering	13
○ Aanstelling/stopzetting vertrouwenspersoon	9
○ Verklaring voorkeur bewindvoerder	6
○ Uitbreiding bewindvoering	1
○ Verzending van het dossier	1
• **Algemene vragen**	**64**
○ Informatie over bewindvoering	58
○ Informatie over buitengerechtelijke bescherming	6
• **CRBP**	**46**
○ Melding technische problemen	24
○ Gebruik CRBP	19
○ Suggestie ter verbetering van de werking CRBP	3
• **Verslaggeving**	**43**
○ De opmaak van het verslag	28
○ Gebruik van het CRBP bij de opmaak van het verslag	15
• **Klachten over**	**42**
○ Bewindvoerder	34
○ Vredegerecht	8
• **De bewindvoerder**	**40**
○ Werkwijze bewindvoerder	23
○ Vergoeding bewindvoerder	10
○ Communicatie met bewindvoerder	7
• **Juridisch advies**	**19**
• **Vraag tot vorming/opleiding**	**10**
• **Contact met het Steunpunt (niet digitaal)**	**5**
• **Andere**	**61**
○ Problemen met de bank	
○ Dysfuncties	
○ Stemrecht	
○ Beroepsgeheim	
○ Problemen gebruik eID beschermde persoon	
○ …	

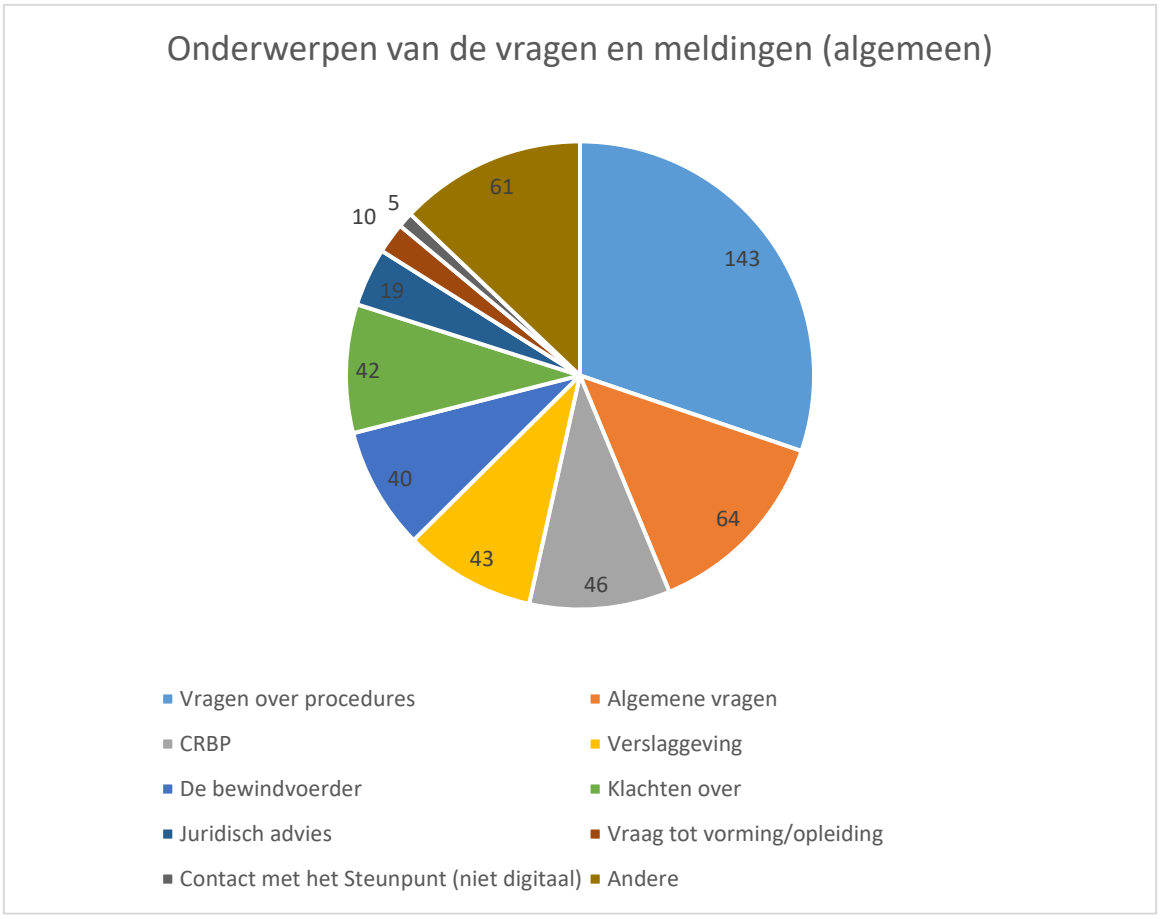

Uit de bovenstaande statistieken blijkt dat het Steunpunt bewindvoering in 2024 een breed scala aan vragen en meldingen heeft behandeld. De onderwerpen die daarbij het meest aan bod kwamen, waren 'Vragen over procedures', 'Algemene vragen', 'CRBP' en 'Verslaggeving'. 12,9 % van de vragen en meldingen worden gecategoriseerd als 'Andere'. Ook dit toont nogmaals aan dat het Steunpunt bewindvoering in 2024 met een breed spectrum aan vragen en meldingen geconfronteerd werd.

Het secretariaat van het Steunpunt stelde bovendien vast dat de vragen en meldingen vaak gelinkt zijn aan maatschappelijke gebeurtenissen/evoluties. Denk bijvoorbeeld aan de vragen en meldingen over het stemrecht van de beschermde persoon en de vragen en meldingen over de nieuwe wettelijke vergoedingsregeling van de bewindvoerders.

Familiale bewindvoerders

Familiale bewindvoerder:	**119**
• **Verslaggeving**	**37**
○ De opmaak van het verslag	23
○ Gebruik van het CRBP bij de opmaak van het verslag	14
• **Vragen over procedures**	**19**
○ Machtigingen	12
○ Verklaring voorkeur bewindvoerder	3
○ Aanvraag bewindvoering	1
○ Vervanging bewindvoerder	1
○ Uitbreiding bewindvoering	1
○ Verzending van het dossier	1
• **CRBP**	**17**
○ Gebruik CRBP	11
○ Melding technische problemen	5
○ Suggestie ter verbetering van de werking CRBP	1
• **De bewindvoerder**	**11**
○ Werkwijze bewindvoerder	11
• **Algemene vragen**	**9**
○ Informatie over bewindvoering	9
• **Klachten over**	**7**
○ Vredegerecht	7
• **Juridisch advies**	**3**
• **Vraag tot vorming/opleiding**	**2**
• **Andere**	**14**
○ Problemen met de bank	
○ eID beschermde persoon	
○ Probleem mandatensysteem bij ziekenfonds	
○ Stemrecht	
○ Tegemoetkomingen	

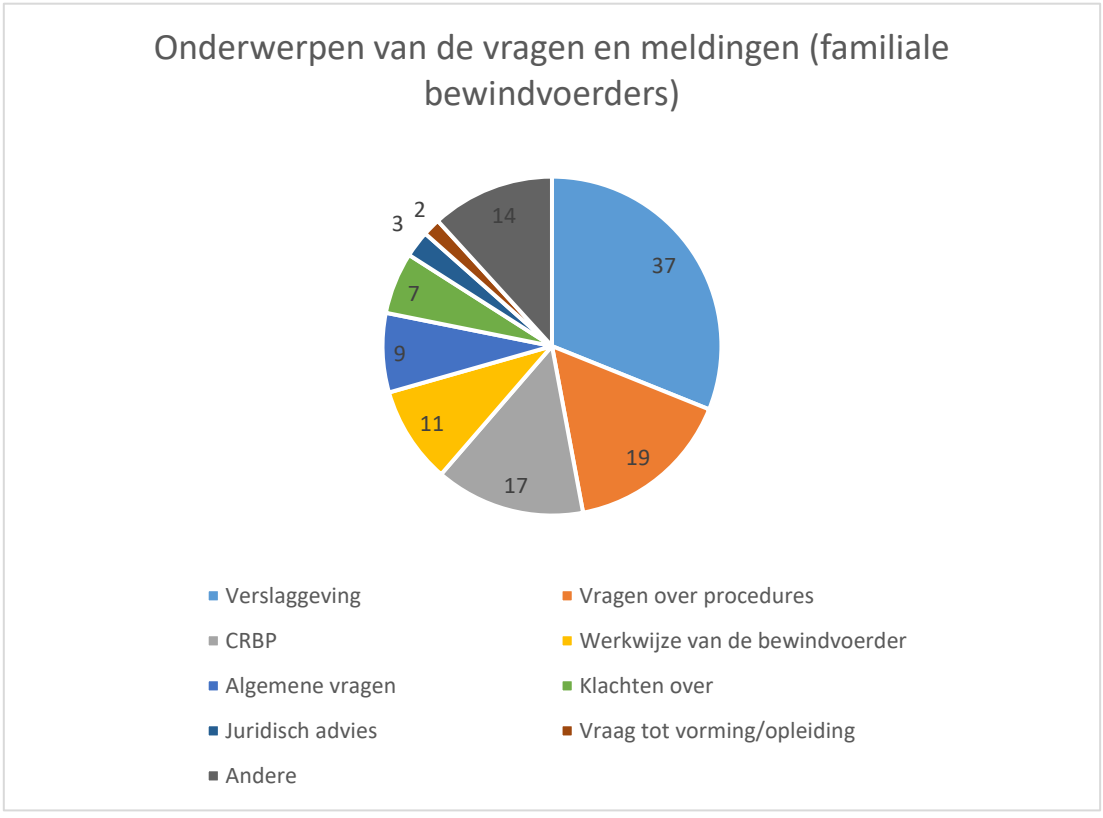

Zorg- en welzijnssector

Zorg- en welzijnssector:	**96**
• **Vragen over procedures**	**27**
○ Aanvraag bewindvoering	10
○ Vervanging bewindvoerder	7
○ Beëindiging bewindvoering	6
○ Aanstelling vertrouwenspersoon	2
○ Machtigingen	1
○ Verklaring voorkeur bewindvoerder	1
• **Algemene vragen**	**19**
○ Informatie over bewindvoering	19
• **De bewindvoerder**	**13**
○ Werkwijze bewindvoerder	5
○ Vergoeding bewindvoerder	4
○ Communicatie met bewindvoerder	4
• **Klachten over**	**9**
○ Bewindvoerder	8
○ Vredegerecht	1
• **Vraag tot vorming/opleiding**	**5**
• **Verslaggeving**	**3**
○ De opmaak van het verslag	3
• **Juridisch advies**	**2**
• **Contact met het Steunpunt (niet digitaal)**	**2**
• **CRBP**	**1**
○ Melding technische problemen	1
• **Andere**	**15**
○ Problemen met de bank	
○ Melding dysfuncties	
○ Beroepsgeheim	
○ Inzage bewindvoeringsdossier	

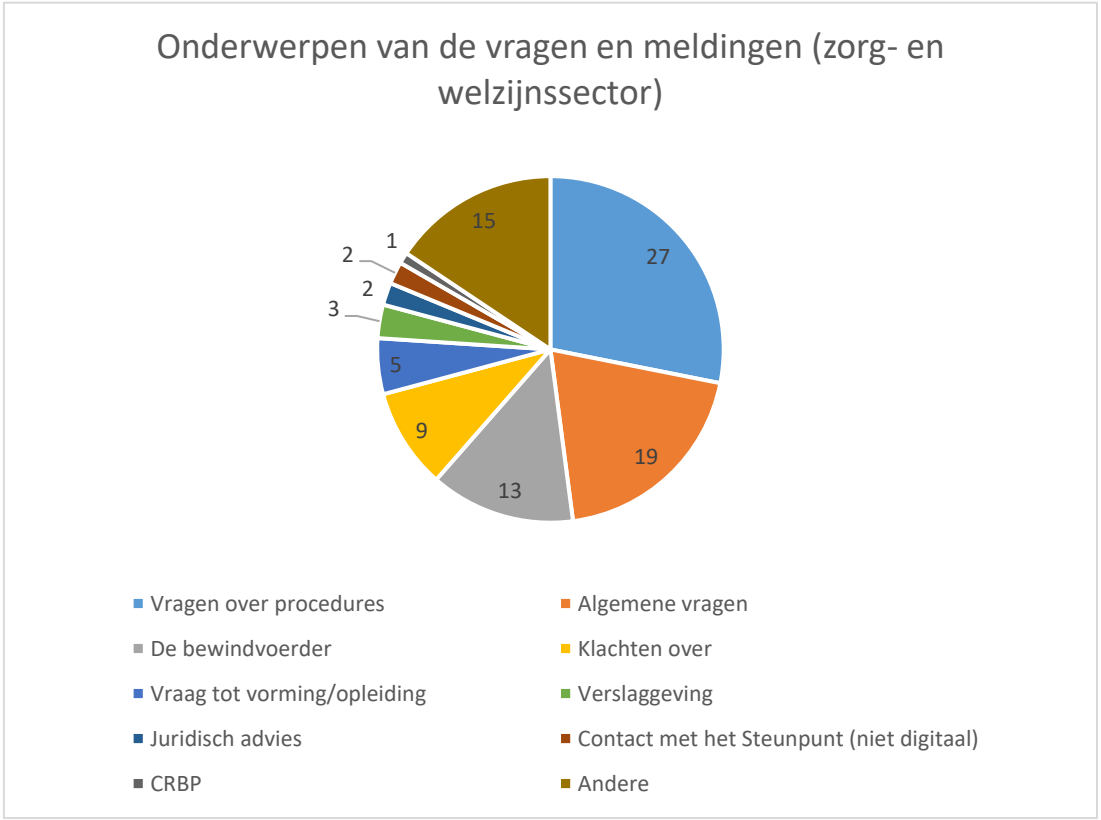

Familieleden van de te beschermen of beschermde persoon

Familieleden van de te beschermen of beschermde persoon:	**93**
• **Vragen over procedures**	**52**
○ Aanvraag bewindvoering	38
○ Aanstelling vertrouwenspersoon	4
○ Vervanging bewindvoerder	4
○ Machtigingen	2
○ Beëindiging bewindvoering	2
○ Verklaring voorkeur bewindvoerder	2
• **Algemene vragen**	**21**
○ Informatie over bewindvoering	19
○ Informatie over buitengerechtelijke bescherming	2
• **Klachten over**	**6**
○ Bewindvoerder	6
• **De bewindvoerder**	**3**
○ Werkwijze bewindvoerder	2
○ Communicatie met bewindvoerder	1
• **Juridisch advies**	**2**
• **CRBP**	**1**
○ Melding technische problemen	1
• **Verslaggeving**	**1**
○ De opmaak van het verslag	1
• **Vraag tot vorming/opleiding**	**1**
• **Andere**	**6**
○ Leefgeld	
○ Bijdrage kost- en inwoon	
○ Wat na overlijden beschermde persoon	

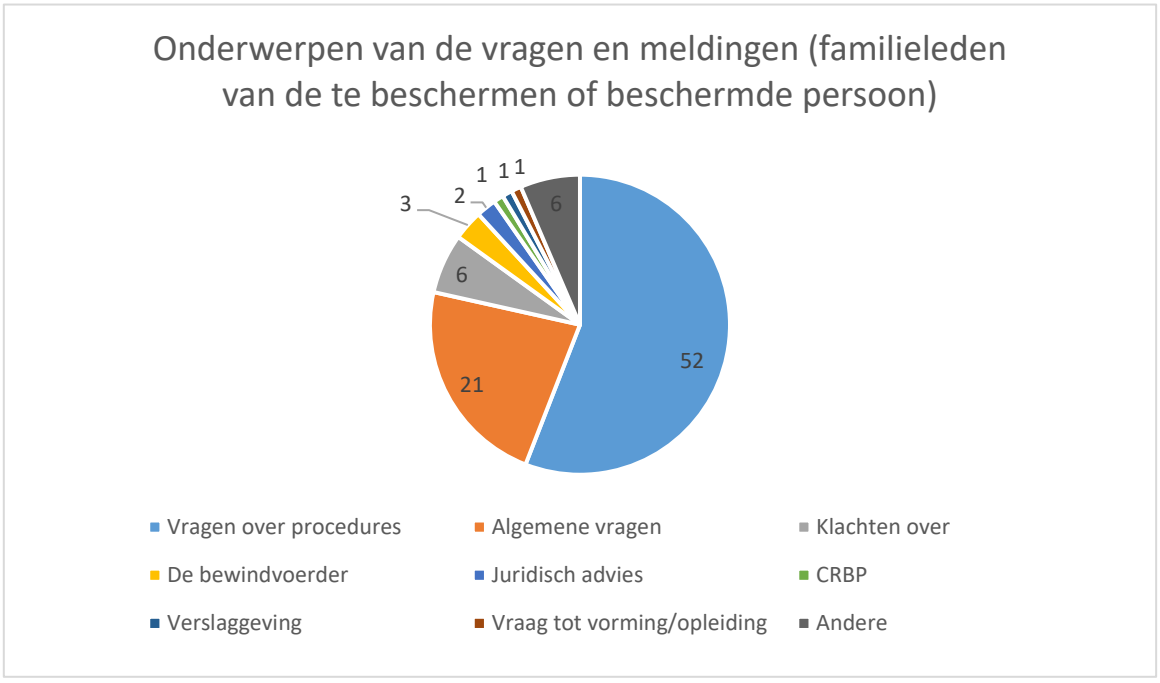

Beschermde persoon

Beschermde persoon:	**49**
• **Vragen over procedures**	**18**
○ Beëindiging bewindvoering	7
○ Vervanging bewindvoerder	7
○ Machtigingen	3
○ Aanvraag bewindvoering	1
• **Klachten over**	**13**
○ Bewindvoerder	13
• **Juridisch advies**	**7**
• **Algemene vragen**	**3**
○ Informatie over bewindvoering	3
• **De bewindvoerder**	**3**
○ Werkwijze bewindvoerder	1
○ Vergoeding bewindvoerder	1
○ Communicatie met bewindvoerder	1
• **CRBP**	**2**
○ Melding technische problemen	1
○ Gebruik CRBP	1
• **Andere**	**3**
○ Problemen met de bank	
○ Wijziging nationaliteit beschermde persoon	

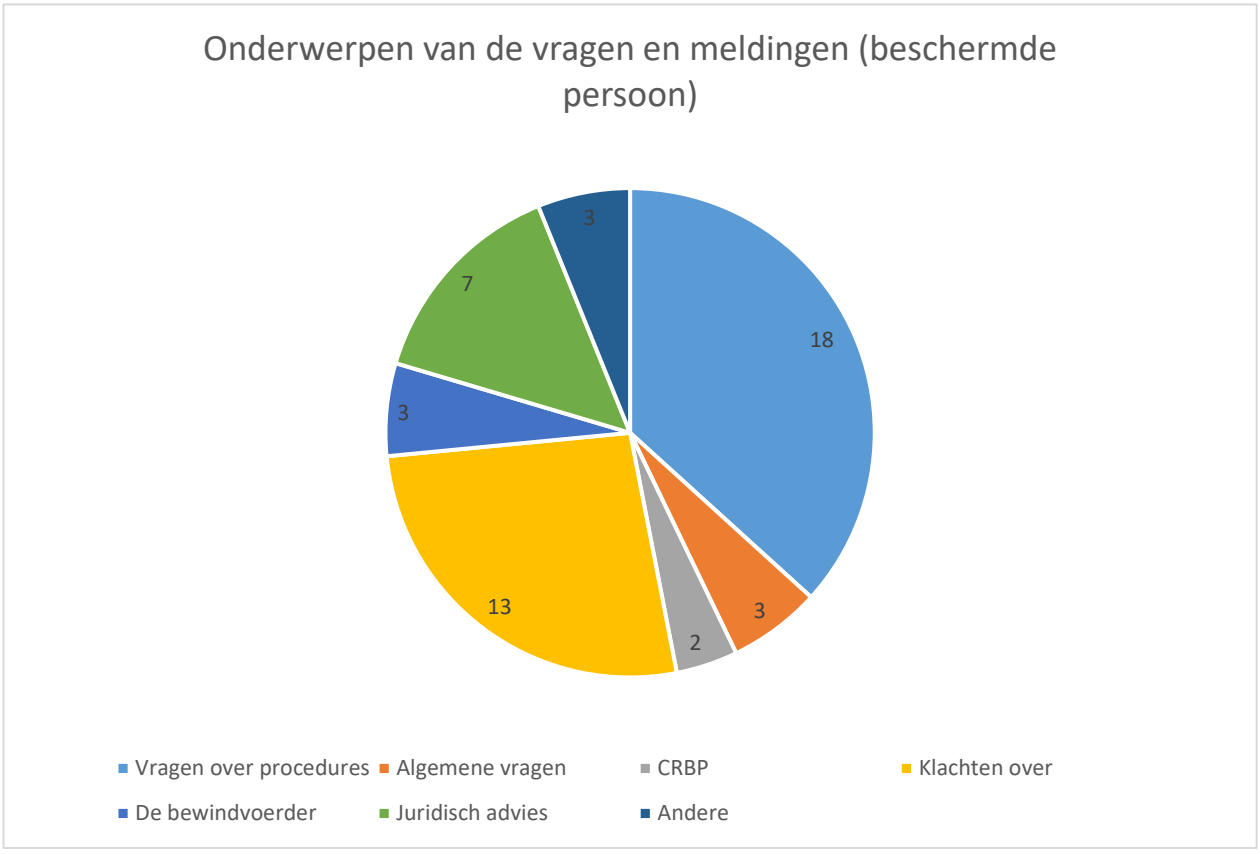

Conclusie

Een nadere analyse van de statistieken toont aan dat de familiale bewindvoerders, de zorg- en welzijnssector, de familieleden van de te beschermen of beschermde persoon en de beschermde persoon zelf niet altijd dezelfde problemen ervaren of met dezelfde vragen worstelen. De verschillen per doelgroep kunnen worden samengevat als volgt:

- De familiale bewindvoerders hebben vooral moeite met de inhoudelijke opmaak van het verslag, met de invoering ervan in het CRBP, met de uitoefening van het mandaat als bewindvoerder en met de machtigingen.

- De zorg- en welzijnssector heeft vooral vragen over hoe bepaalde procedures in hun werk gaan. Het is opvallend dat deze sector vaak onvoldoende op de hoogte is over wat een vrederechter kan ondernemen bij probleemsituaties. Daarenboven ervaart de zorg- en welzijnssector vaak een drempel om contact op te nemen met het vredegerecht. Het Steunpunt bewindvoering vervult een belangrijke brugfunctie door organisaties te informeren dat een vrederechter op verschillende manieren kan helpen. Daarnaast schiet het Steunpunt de organisaties te hulp door hen schermafbeeldingen van het CRBP te bezorgen hoe zij als 'derde' de vrederechter kunnen vatten.

- De familieleden van de te beschermen of beschermde persoon stellen vooral vragen over de procedure tot aanstelling van een bewindvoerder. Vaak omdat zij graag zelf bewindvoerder willen worden of omdat zij hun zorgbehoevend familielid willen beschermen tegen misbruik, maar onvoldoende op de hoogte zijn van de hiervoor te ondernemen stappen. Ook bij onvrede over de aangestelde bewindvoerder weten de familieleden van de te beschermen of beschermde persoon vaak niet tot wie ze zich moeten wenden.

- De beschermde persoon worstelt meestal met de procedures tot beëindiging van de bewindvoering of vervanging van de bewindvoerder. Daarbovenop uit de beschermde persoon vaak klachten over zijn bewindvoerder zoals miscommunicatie, vergoeding en werkwijze.

Hoewel er zeker gemeenschappelijke thema's in de vragen en meldingen aanwezig zijn, bevestigt de diepere analyse dat iedere specifieke doelgroep andere behoeften heeft. Dit onderstreept het belang van voortdurende ondersteuning, heldere communicatie rond bewindvoering en de terbeschikkingstelling van toegankelijke informatie.

Verwerking van de vragen en meldingen door het Steunpunt bewindvoering

Algemeen

Het afgelopen jaar handelde het secretariaat in 64 % van de gevallen de vraag of melding zelf af.

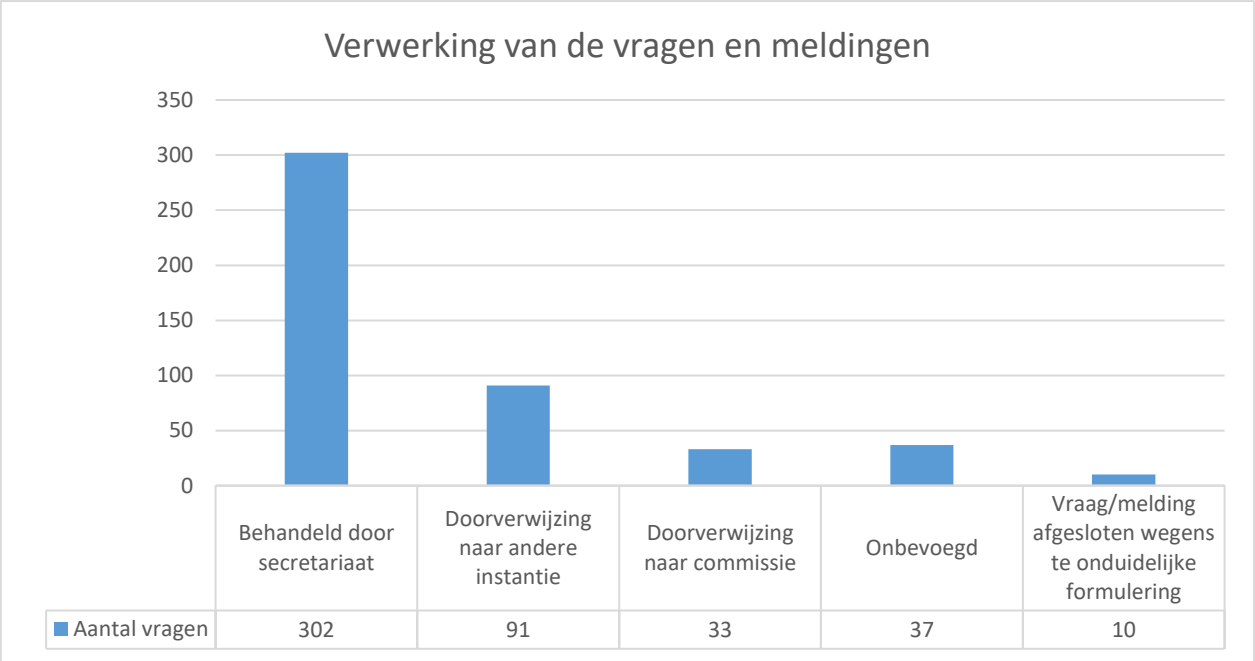

In 19 % van de contactnames verwees het secretariaat de vraagsteller of melder door naar een andere instantie. Dit is een lichte stijging in vergelijking met vorig jaar (15 %).

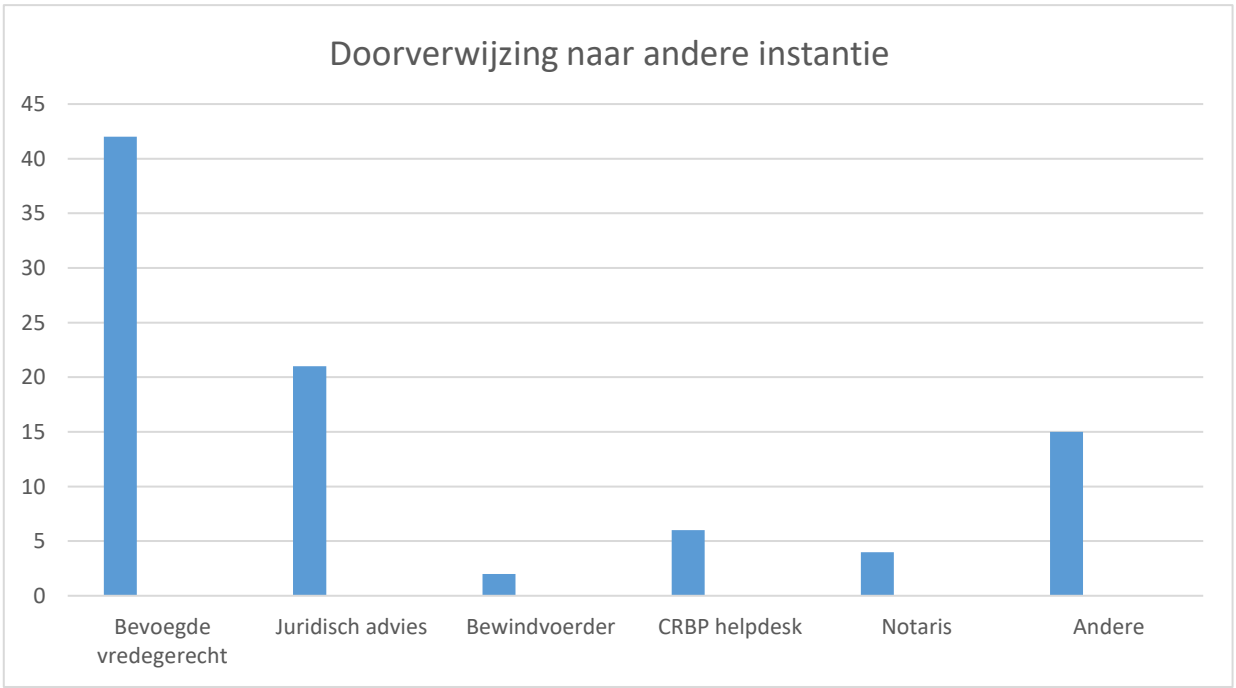

In 7 % van de gevallen verwees het secretariaat de vraag of melding door naar de commissie van het Steunpunt bewindvoering, vanwege de complexiteit van de vraag of melding. Dit is een daling in vergelijking met vorig jaar (13 %).

Het Steunpunt bewindvoering verklaarde zich in 8 % van de contactnames onbevoegd om de vraag of melding te behandelen. Dit was het geval wanneer de vraag of melding geen link had met de gerechtelijke arrondissementen Antwerpen, Leuven, Oost-Vlaanderen of West-Vlaanderen.

Tot slot moest het Steunpunt 2 % van de vragen en meldingen afsluiten wegens een te onduidelijke formulering van de vraag of melding of wegens te weinig informatie om de vraag of melding te kunnen behandelen. Het secretariaat vraagt in zo'n geval telkens verduidelijking aan de vraagsteller of melder. Als daarop geen reactie komt, wordt er een rappel verstuurd met de mededeling dat de vraag of melding bij gebrek aan reactie noodgedwongen zal worden afgesloten. Zo wordt de vraagsteller of melder verwittigd dat hij/zij mogelijk geen antwoord zal ontvangen.

Resultaten commissieoverleg

Zoals hierboven reeds aangegeven, verwees het secretariaat in 2024 33 keer een vraag of melding door naar de verschillende commissies in de gerechtelijke arrondissementen Antwerpen, Leuven, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen.

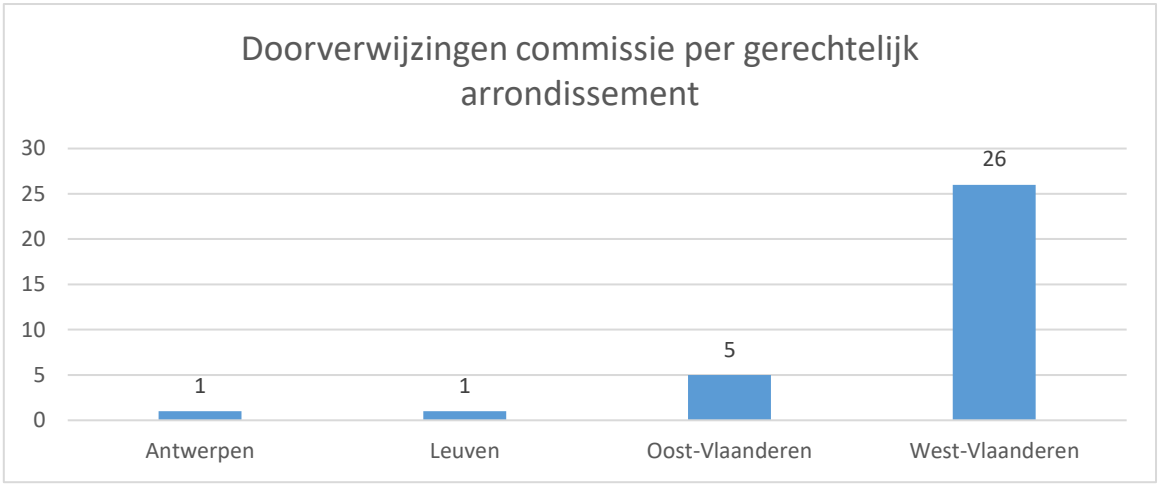

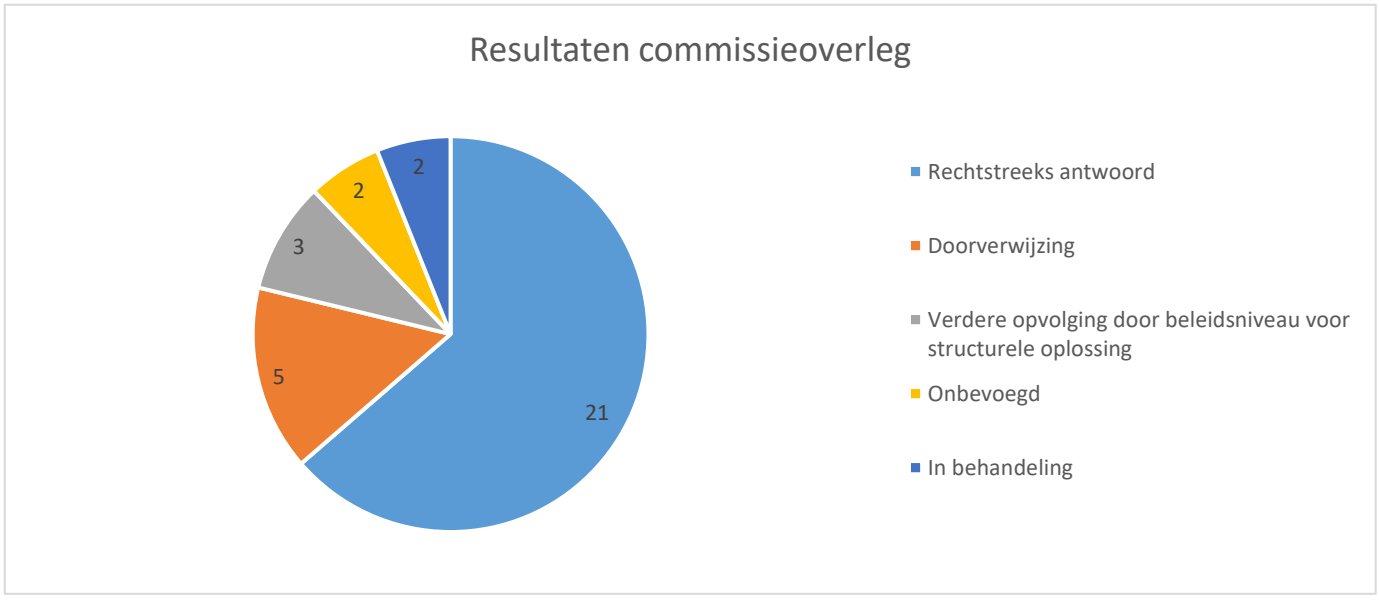

Bovenstaand cirkeldiagram geeft weer wat er met de vragen en meldingen is gebeurd na behandeling door de commissie.

In 64 % van de gevallen (21) formuleerde het secretariaat nadien alsnog een rechtstreeks antwoord naar de vraagsteller of melder. In 15 % van de gevallen (5) besloot de commissie dat de vraagsteller of melder naargelang de situatie moest worden doorverwezen naar het lokale vredegerecht of naar de juridische eerstelijnsbijstand.

Bij 6 % van de agendapunten (2) verklaarde de commissie van het Steunpunt bewindvoering zich onbevoegd om de vraag of melding te behandelen. Telkens oordeelde de commissie dat er een risico bestond dat de commissie zich op het terrein van de beoordelingsbevoegdheid van de lokale vrederechter zou begeven. Aangezien de vrederechter soeverein oordeelt binnen zijn/haar gerechtelijk kanton, was de commissie telkens van oordeel dat het geen verder gevolg kon geven aan de vraag of melding.

Tot slot stelde de commissie van het Steunpunt bewindvoering driemaal – dus in 9 % van de gevallen – een dysfunctie vast. Bijgevolg was de commissie in die gevallen van mening dat er verdere opvolging voor een structurele oplossing noodzakelijk was. De commissie verwees deze casussen door naar de interarrondissementele stuurgroep (2) of naar de specifieke werkgroep die zich over de problematiek buigt (1). Deze casussen komen hierna meer in detail aan bod.

Verdere opvolging voor een structurele oplossing

- Dossier 2024/042 (vraagsteller: burger)

    - **Onderwerp:**
      Het neerleggen van een papieren verzoekschrift bij bewindvoeringsdossiers

    - **Initiële vraag:**
      “In de opleiding Die Keure wordt door de griffiers die de handleiding 'Bewindvoering in de praktijk' schreven, benadrukt dat eens de knop 'per mail gecontacteerd worden' aangevinkt & ingevuld wordt, alle communicatie digitaal verloopt (boek p. 14). Bestaat er een digitale of andere tool om op die beslissing terug te komen, en toch (als familiaal bewindvoerder) 'op papier' verder te werken?”

    - **Antwoord secretariaat:**
      “Geachte heer,
      Wij hebben uw vraag goed ontvangen, waarvoor dank.
      Vooreerst wens ik u mee te delen dat het uitgangspunt het volgende is: alle verzoekschriften in het kader van de rechterlijke bescherming moeten elektronisch via het CRBP worden neergelegd. Artikel 1249/3, eerste lid Ger.W. dient strikt te worden toegepast. Het speelt geen rol wie het verzoekschrift neerlegt. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen professionelen (openbare diensten, professionele bewindvoerders, Openbaar Ministerie, …) en particulieren (bv. familiale bewindvoerders). De strikte toepassing van artikel 1249/3, eerste lid Ger.W. verklaart dan ook meteen de komst van de digitale kiosken in de vredegerechten.
      Wat betreft de verdere procedure en communicatie (kennisgevingen, mededelingen en neerleggingen) in het kader van de rechterlijke bescherming, wordt wel een onderscheid gemaakt tussen de verschillende doelgroepen (professionelen of particulieren). Professionelen zijn ook hier altijd verplicht om het CRBP te gebruiken. Artikel 1249/4, § 1, eerste lid, 1°-4° Ger.W. somt de verschillende categorieën van professionelen op:
        - *het vredegerecht, met inbegrip van de griffie;*
        - *het Openbaar Ministerie;*
        - *de andere openbare diensten;*
        - *de advocaten (ook als bewindvoerder), notarissen en gerechtsdeurwaarders.*

Ook voor elk ander persoon verloopt de verdere procedure en communicatie uitsluitend via het CRBP, maar enkel op voorwaarde dat hij ingeschreven is in het CRBP voor de betrokken procedure (artikel 1249, § 1, eerste lid, 6° Ger.W.).
Familiale bewindvoerders zijn met andere woorden, indien zij zich niet hebben ingeschreven, voor de verdere procedure en communicatie niet verplicht om het CRBP te gebruiken, al wordt dit sterk aanbevolen.
Het kan gebeuren dat een familiale bewindvoerder vroeger had gekozen om zich via zijn/haar persoonlijk profiel in te schrijven in het CRBP, maar nadien tot de vaststelling komt dat hij/zij liever nog steeds communiceert op papier (bv. voor de verslaggeving).
In dat geval kan de familiale bewindvoerder zijn/haar keuze op ieder ogenblik aanpassen. Het volstaat om zich aan te melden via de website www.rechterlijkebescherming.be, via het persoonlijk profiel 'Nee' aan te klikken bij de vraag 'Ik wens per e-mail gecontacteerd te worden' en het persoonlijk profiel vervolgens te bewaren. Vanaf dat ogenblik zullen de kennisgevingen, mededelingen en neerleggingen (opnieuw) op papier gebeuren, onverminderd de mogelijkheid voor de andere actoren om het CRBP te gebruiken.
De familiale bewindvoerder zal vanaf dat ogenblik de verslaggeving dus (opnieuw) in papier kunnen neerleggen. De griffier zal de papieren documenten converteren in elektronische vorm, gelijkvormig verklaren en opladen in het CRBP (artikel 1249/6, § 1 , eerste lid Ger.W.)."

- **<u>Bijkomende vraag:</u>**
  "Nogmaals dank voor uw toelichting, waarop ik graag terugkom, wat de eerste paragraaf betreft.
  Art. 1249/3 Ger.W. hoeft op zich niet geïnterpreteerd te worden, want de tekst is duidelijk.
  Evenwel denk ik dat het moet samengelezen worden (en dat is dan een contextuele interpretatie) met de uitzonderingsbepaling, zoals ik die lees in art. 1249/4, § 1, lid 1 Ger.W., bepaaldelijk 6°, a contrario ?
  Ik lees (zie screencapture, om u de opzoeking te besparen, hierna) weliswaar in de toelichting van het wetsontwerp wel dat de "restcategorie" toch verplicht is gebruik te maken van het register, wat de verzoekschriften betreft (DOC 54 3303/001, p. 66 sub art 72 alinea 3, de vermelding tussen haakjes), maar die toelichting primeert niet op de tekst van de wet.
  Bij de bespreking, werden omtrent dat artikel geen opmerkingen gemaakt, zodat het verslag mij hier ook niet verder helpt.
  De minister van Justitie had destijds een uitzondering voor niet-professionelen beloofd, zodat dat toen een onderscheid gemaakt werd voor de opstart van de procedure, en het beheer van het dossier.
  Ik heb er alle begrip voor dat de papieren opstart van een bewindvoering (en ook het verder beheer) eerder ontraden wordt, maar mijn vraag gaat over het principieel recht op een papieren verzoekschrift voor de inleiding van de procedure.
  Mij lijkt dit toch een niet onbelangrijke vraag, in verband met de digitale drempel die hier opgewonden wordt, ook in het licht van het grondwettelijk standstill-principe."

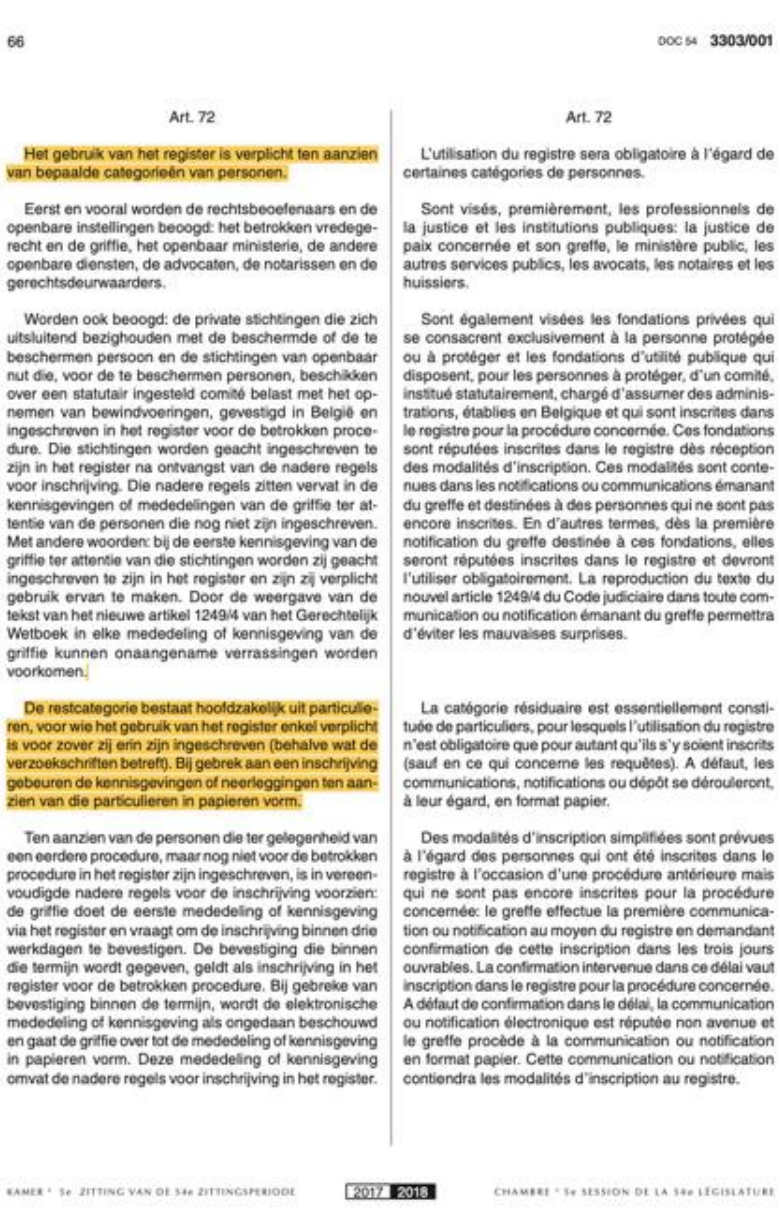

66 DOC 54 3303/001

Art. 72

Het gebruik van het register is verplicht ten aanzien van bepaalde categorieën van personen.

Eerst en vooral worden de rechtsbeoefenaars en de openbare instellingen beoogd: het betrokken vredegerecht en de griffie, het openbaar ministerie, de andere openbare diensten, de advocaten, de notarissen en de gerechtsdeurwaarders.

Worden ook beoogd: de private stichtingen die zich uitsluitend bezighouden met de beschermde of de te beschermen persoon en de stichtingen van openbaar nut die, voor de te beschermen personen, beschikken over een statutair ingesteld comité belast met het opnemen van bewindvoeringen, gevestigd in België en ingeschreven in het register voor de betrokken procedure. Die stichtingen worden geacht ingeschreven te zijn in het register na ontvangst van de nadere regels voor inschrijving. Die nadere regels zitten vervat in de kennisgevingen of mededelingen van de griffie ter attentie van de personen die nog niet zijn ingeschreven. Met andere woorden: bij de eerste kennisgeving van de griffie ter attentie van die stichtingen worden zij geacht ingeschreven te zijn in het register en zijn zij verplicht gebruik ervan te maken. Door de weergave van de tekst van het nieuwe artikel 1249/4 van het Gerechtelijk Wetboek in elke mededeling of kennisgeving van de griffie kunnen onaangename verrassingen worden voorkomen.

De restcategorie bestaat hoofdzakelijk uit particulieren, voor wie het gebruik van het register enkel verplicht is voor zover zij erin zijn ingeschreven (behalve wat de verzoekschriften betreft). Bij gebrek aan een inschrijving gebeuren de kennisgevingen of neerleggingen ten aanzien van die particulieren in papieren vorm.

Ten aanzien van de personen die ter gelegenheid van een eerdere procedure, maar nog niet voor de betrokken procedure in het register zijn ingeschreven, is in vereenvoudigde nadere regels voor de inschrijving voorzien: de griffie doet de eerste mededeling of kennisgeving via het register en vraagt om de inschrijving binnen drie werkdagen te bevestigen. De bevestiging die binnen die termijn wordt gegeven, geldt als inschrijving in het register voor de betrokken procedure. Bij gebreke van bevestiging binnen de termijn, wordt de elektronische mededeling of kennisgeving als ongedaan beschouwd en gaat de griffie over tot de mededeling of kennisgeving in papieren vorm. Deze mededeling of kennisgeving omvat de nadere regels voor inschrijving in het register.

Art. 72

L'utilisation du registre sera obligatoire à l'égard de certaines catégories de personnes.

Sont visés, premièrement, les professionnels de la justice et les institutions publiques: la justice de paix concernée et son greffe, le ministère public, les autres services publics, les avocats, les notaires et les huissiers.

Sont également visées les fondations privées qui se consacrent exclusivement à la personne protégée ou à protéger et les fondations d'utilité publique qui disposent, pour les personnes à protéger, d'un comité, institué statutairement, chargé d'assumer des administrations, établies en Belgique et qui sont inscrites dans le registre pour la procédure concernée. Ces fondations sont réputées inscrites dans le registre dès réception des modalités d'inscription. Ces modalités sont contenues dans les notifications ou communications émanant du greffe et destinées à des personnes qui ne sont pas encore inscrites. En d'autres termes, dès la première notification du greffe destinée à ces fondations, elles seront réputées inscrites dans le registre et devront l'utiliser obligatoirement. La reproduction du texte du nouvel article 1249/4 du Code judiciaire dans toute communication ou notification émanant du greffe permettra d'éviter les mauvaises surprises.

La catégorie résiduaire est essentiellement constituée de particuliers, pour lesquels l'utilisation du registre n'est obligatoire que pour autant qu'ils s'y soient inscrits (sauf en ce qui concerne les requêtes). A défaut, les communications, notifications ou dépôt se dérouleront, à leur égard, en format papier.

Des modalités d'inscription simplifiées sont prévues à l'égard des personnes qui ont été inscrites dans le registre à l'occasion d'une procédure antérieure mais qui ne sont pas encore inscrites pour la procédure concernée: le greffe effectue la première communication ou notification au moyen du registre en demandant confirmation de cette inscription dans les trois jours ouvrables. La confirmation intervenue dans ce délai vaut inscription dans le registre pour la procédure concernée. A défaut de confirmation dans le délai, la communication ou notification électronique est réputée non avenue et le greffe procède à la communication ou notification en format papier. Cette communication ou notification contiendra les modalités d'inscription au registre.

KAMER • 54e ZITTING VAN DE 54e ZITTINGSPERIODE 2017 2018 CHAMBRE • 54e SESSION DE LA 54e LÉGISLATURE

- **<u>Besluit van de commissie van 12 april 2024:</u>**
  "Antwoord ten aanzien van de vraagsteller:
  Geachte heer,
  Uw vraag werd voorgelegd aan de commissie van het Steunpunt bewindvoering. Vanuit dit overleg kan ik u de volgende terugkoppeling geven:
  De commissie deelt mee dat art. 1249/3 Ger. W. duidelijk is, waardoor de tekst niet (contextueel) geïnterpreteerd moet worden.
  Uw suggestie, op het principieel recht om een papieren verzoekschrift neer te leggen tot inleiding van de procedure tot aanstelling van een bewindvoerder, neemt de commissie ter harte. Deze suggestie zal dan ook teruggekoppeld worden naar de stuurgroep van het Steunpunt bewindvoering."

- Dossier 2024/091 (melder: familiale bewindvoerder)

  - **Onderwerp:**
    Cumulatieverbod mandaat bewindvoerder

  - **Melding:**
    "Wij bereiden de start voor van een kleinschalig ouderproject gehandicaptenzorg. Wij zitten in de Raad van Bestuur van de inrichtende vzw en zijn als beide ouders bewindvoerders van onze zoon die in dat project zal stappen.
    Nu blijkt volgens artikel 496/6, 3° oud B.W. een cumulatieverbod van bewindvoerder en bestuurs- of personeelsleden van de instelling waar de beschermde persoon verblijft. Daarin zijn geen uitzonderingen voorzien.
    Het VAPH vereist vertegenwoordiging in dergelijke vzw's van de meest betrokken familie of naaste van de gebruikers, terwijl juist die personen ook het meest zijn aangewezen als bewindvoerder.
    Ook jullie organisatie wil ik vragen om een wetsaanpassing te ondersteunen die genoemd cumulatieverbod waar nodig versoepelt."

  - **Besluit van de commissie van 12 april 2024:**
    "Antwoord ten aanzien van de melder:
    Geachte,
    Uw vraag werd voorgelegd aan de commissie van het Steunpunt bewindvoering. Vanuit dit overleg kan ik u de volgende terugkoppeling geven:
    De commissie heeft kennis genomen van uw suggestie en neemt deze ter harte. Deze suggestie zal dan ook teruggekoppeld worden naar de stuurgroep van het Steunpunt bewindvoering."

    Het probleem lijkt zich op te lossen door de wijziging van artikel 496/6, laatste lid oud BW door artikel 6 van de wet van 8 november 2023 betreffende het statuut van bewindvoerder over een beschermde persoon (dat in werking treedt op 1 september 2025):

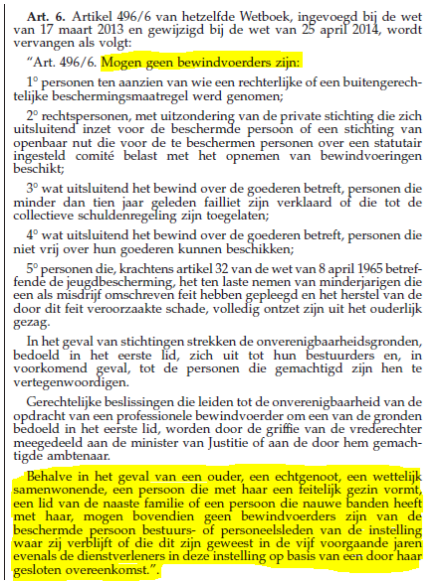

Art. 6. Artikel 496/6 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 17 maart 2013 en gewijzigd bij de wet van 25 april 2014, wordt vervangen als volgt:

"Art. 496/6. Mogen geen bewindvoerders zijn:

1° personen ten aanzien van wie een rechterlijke of een buitengerechtelijke beschermingsmaatregel werd genomen;

2° rechtspersonen, met uitzondering van de private stichting die zich uitsluitend inzet voor de beschermde persoon of een stichting van openbaar nut die voor de te beschermen personen over een statutair ingesteld comité belast met het opnemen van bewindvoeringen beschikt;

3° wat uitsluitend het bewind over de goederen betreft, personen die minder dan tien jaar geleden failliet zijn verklaard of die tot de collectieve schuldenregeling zijn toegelaten;

4° wat uitsluitend het bewind over de goederen betreft, personen die niet vrij over hun goederen kunnen beschikken;

5° personen die, krachtens artikel 32 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade, volledig ontzet zijn uit het ouderlijk gezag.

In het geval van stichtingen strekken de onverenigbaarheidsgronden, bedoeld in het eerste lid, zich uit tot hun bestuurders en, in voorkomend geval, tot de personen die gemachtigd zijn hen te vertegenwoordigen.

Gerechtelijke beslissingen die leiden tot de onverenigbaarheid van de opdracht van een professionele bewindvoerder om een van de gronden bedoeld in het eerste lid, worden door de griffie van de vrederechter meegedeeld aan de minister van Justitie of aan de door hem gemachtigde ambtenaar.

Behalve in het geval van een ouder, een echtgenoot, een wettelijk samenwonende, een persoon die met haar een feitelijk gezin vormt, een lid van de naaste familie of een persoon die nauwe banden heeft met haar, mogen bovendien geen bewindvoerders zijn van de beschermde persoon bestuurs- of personeelsleden van de instelling waar zij verblijft of die dit zijn geweest in de vijf voorgaande jaren evenals de dienstverleners in deze instelling op basis van een door haar gesloten overeenkomst.".

Een ouder, een echtgenoot, een wettelijk samenwonende, een persoon die met hem een feitelijk gezin vormt, een lid van de naaste familie of een persoon die nauwe banden heeft met hem, zal voortaan (familiale) bewindvoerder mogen zijn van de beschermde persoon, ook al

zijn ze bestuurs- of personeelsleden van de instelling waar de beschermde persoon verblijft of zijn ze dit geweest in de vijf voorgaande jaren.

- Dossier 2024/294 (vraagsteller: professionele bewindvoerder)

  - **Onderwerp:**
    Mandatensysteem bewindvoerder

  - **Vraag:**
    "Ik ben bewindvoerder van meerdere personen. Eén van de taken in de beschikking is 'uitoefenen van zijn rechten en plichten in fiscale en sociale zaken'. Door de digitalisering van de maatschappij heb ik hierbij moeilijkheden met de uitbetalingsinstellingen. Zij kunnen mij als bewindvoerder geen mandaat geven om de dossier van de klant via het internet te bekijken. Dat kan wel bij de fiscale diensten en bij de banken maar bv. niet bij HVW (uitbetaling werkloosheid) en Solidaris (ziekenfonds). Kan tussengekomen worden bij die diensten met de vraag een mandaat te voorzien voor de bewindvoerder zodat die via zijn itsme kan inloggen in het dossier van de klant?"

  - **Besluit van de commissie:**
    "Geachte,
    Uw melding werd voorgelegd aan de commissie van het Steunpunt bewindvoering. Vanuit dit overleg kan ik u de volgende terugkoppeling geven:
    De commissie wenst u vooreerst te bedanken voor de melding van deze dysfunctie. De commissie stelt vast dat de problematiek in het verleden reeds meermaals bij het Steunpunt bewindvoering aangekaart werd. Naar aanleiding van deze vastgestelde problematiek werd een werkgroep opgericht 'Bewindvoering – digitale knelpunten' om hier verder mee aan de slag te gaan. Mits uw goedkeuring maken wij uw melding aan deze werkgroep over zodat zij kennis kunnen nemen van uw praktijkervaring."

Website van het Steunpunt bewindvoering

Het aantal bezoekers van de website is in 2024 opnieuw sterk gestegen in vergelijking met het werkingsjaar 2023: van 16.803 naar 21.013 bezoekers.

Pagina(titel)	Aantal weergaven	Aantal bezoekers
Steunpunt bewindvoering (totaliteit)	27.486	21.013
Hoofdpagina (Home page)	9.743	8.275
Veelgestelde vragen	8.669	7.996
Informatieformulier	4.236	3.667
Wie zijn we	2.464	2.216
Meldingsformulier	1.543	1.226

Door de uitbreiding van het Steunpunt bewindvoering naar meerdere gerechtelijke arrondissementen en de toename van informatie die ter beschikking van de burger kan worden gesteld, bleek de oorspronkelijke website niet meer voldoende performant en dus aan een upgrade toe.

Met het oog op de optimalisering en herstructurering van de oorspronkelijke website werd een werkgroep 'Website Steunpunt bewindvoering' opgericht. Tijdens het afgelopen jaar heeft deze werkgroep gewerkt aan de uitbouw van een nieuwe website.

Waar de oorspronkelijke website werd ontwikkeld met de vrijwillige steun van de balie van West-Vlaanderen en de werkingsmiddelen van het directiecomité van de vredegerechten en politierechtbank West-Vlaanderen, kon de werkgroep voor de technische ontwikkeling van de nieuwe website rekenen op de expertise van de webmaster bij de steundienst van het College van de hoven en rechtbanken. Het is de bedoeling om het verdere beheer van de nieuwe website over te laten aan de werkgroep.

Hoewel het Steunpunt onafhankelijk werkt, lag de tussenkomst van het College van de hoven en rechtbanken voor de hand. Het Steunpunt bewindvoering draagt aan de hand van zijn nieuwe website immers ook bij aan de realisatie van de doelstellingen van het College van de hoven en rechtbanken. Onder meer de ondersteuning en dienstverlening van familiale bewindvoerders wordt geoptimaliseerd.

Het resultaat bevindt zich op het volgende webadres: https://www.steunpuntbewindvoering.be/

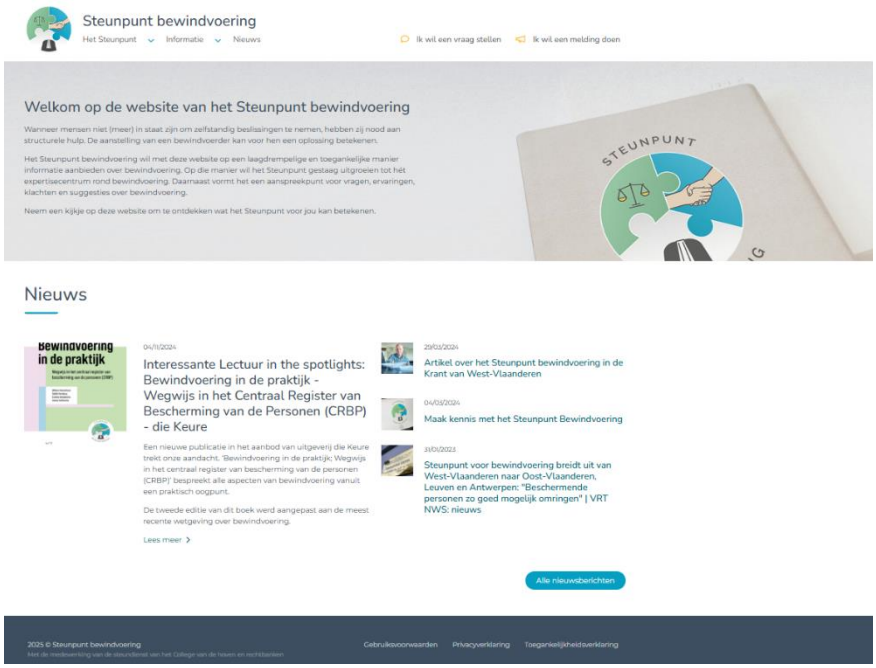

De nieuwe website is ontworpen om op een laagdrempelige en toegankelijke manier informatie aan te bieden over bewindvoering. Daarnaast vormt de website het belangrijkste kanaal om contact op te nemen met het Steunpunt bewindvoering, dat zich tracht te profileren als hét aanspreekpunt voor vragen, ervaringen, klachten en suggesties over bewindvoering.

Bovendien is de nieuwe website gebruiksvriendelijker en biedt het meer ruimte om verschillende soorten informatiebronnen zoals (instructie)filmpjes, een trefwoordenlijst, brochures en linken naar websites aan te bieden. Op termijn is het eveneens de bedoeling om allerlei handleidingen, formulieren en (opnames van) opleidingen ter beschikking te stellen.

Het Steunpunt bewindvoering hoopt dat de nieuwe website, die sinds eind januari 2025 online staat, tot een verdere stijging van het gebruik en tevredenheid van de bezoekers zal leiden en zo verder zal uitgroeien tot hét informatiekanaal over bewindvoering.

Een blik op de toekomst

Het Steunpunt bewindvoering kan verheugd meedelen dat het gerechtelijk arrondissement Limburg zich bij het Steunpunt vervoegt vanaf 1 januari 2025. Dit betekent dat het Steunpunt in bijna het volledige Vlaamse landschap actief is. Het Steunpunt bewindvoering kijkt met vertrouwen naar de toekomst omdat het gelooft in de kracht van samenwerking. De toetreding van het gerechtelijk arrondissement Limburg is dan ook geen eindpunt. Het Steunpunt bewindvoering blijft de hand reiken aan de andere gerechtelijke arrondissementen in het land voor verdere uitbreiding.

De uitdagingen in de toekomst zijn namelijk talrijk. Zo wil het Steunpunt bewindvoering het komende jaar hoofdzakelijk inzetten op de verdere uitbouw van de twee opgestarte werkgroepen. Bovendien wil het Steunpunt bewindvoering in 2025 zijn kennis en expertise ter beschikking stellen en bijdragen aan opleiding(en) voor de familiale bewindvoerders en voor de zorg- en welzijnssector. Tot slot wordt het komende jaar ook verder aan de website gesleuteld. Instructiefilmpjes zullen worden toegevoegd, de trefwoordenlijst zal gestaag verder worden uitgebreid en handleidingen zullen ter beschikking worden gesteld ter ondersteuning van de gebruikers van het CRBP.

Tegelijk blijft het Steunpunt bewindvoering het grootste belang hechten aan de bestendiging van de dagdagelijkse werking en wil het vooral de vele vraagstellers en melders verder op weg helpen. Het secretariaat neemt deze belangrijke taak in nauwe samenwerking met de commissie op zich. Samen streven ze er verder naar om keer op keer binnen een redelijke termijn kwaliteitsvolle antwoorden te formuleren en om waar nodig drempelverlagend te werken door de vraagstellers en melders zo concreet mogelijk bij de hand te nemen en te verwijzen naar de bevoegde instanties.

Er wordt echter nog vaak over het hoofd gezien dat er naast het stellen van vragen en het maken van meldingen ook suggesties kunnen worden gedaan ter verbetering van de werking van de bewindvoering in de praktijk. Het is net door zulke suggesties dat het Steunpunt bewindvoering zijn signaalfunctie kan waarmaken ten aanzien van de beleidsmakers.

Overigens is het belangrijk om in de toekomst te blijven stilstaan bij de juridische structuur van het Steunpunt bewindvoering. Het Steunpunt bewindvoering is op vrijwillige basis ontstaan en uitgebouwd door de vredegerechten, de advocatuur en de zorg- en welzijnssector. Tot op heden is er geen wettelijke verankering en is het bestaan gestoeld op de vrijwilligheid, de welwillendheid en het engagement van alle actoren.

Het jaarverslag 2023 besteedde hier reeds uitdrukkelijk aandacht aan. Er werd toen een oproep gedaan aan de beleidsmakers om gehoor te geven aan de bekommernis dat de verdere uitbouw van het Steunpunt bewindvoering niet enkel toewijding en een hoogwaardige kennis van de secretariaatsmedewerkers vraagt, het vraagt vooral tijd. De secretariaatsmedewerkers zetten zich dagelijks in om hoogwaardig kwalitatief werk af te leveren, maar met extra personele middelen is er gewoonweg meer mogelijk. Niet enkel het secretariaat van het Steunpunt bewindvoering waakt over de kwaliteit van zijn dienstverlening. Ook de commissieleden gingen het vrijwillig en onbezoldigd engagement aan om de aan hen voorgelegde vragen en meldingen telkens zo nauwgezet mogelijk te behandelen. Precair punt daarbij blijft dat er geen duidelijke grenzen zijn waarbinnen de commissie zich kan en mag begeven. Voor de commissieleden is het bijzonder moeilijk om een duidelijk(e) mening of standpunt te formuleren wanneer er geen wettelijke basis of statutair referentiekader voorhanden is waarbinnen dit kan en mag gebeuren. Om de commissie maximaal tot haar recht te laten komen, blijft het noodzakelijk om een duidelijk kader voor de samenstelling en de werking van de commissie te creëren.

Aanbevelingen werkingsjaar 2024

	College van de hoven en rechtbanken	FOD BOSA	Minister van Justitie	Taskforce CRBP	Wetgever	Febelfin
Voorzie een juridische structuur voor het Steunpunt bewindvoering. (nieuw)			X		X	
Voorzie meer financiële middelen voor de verbetering van de werking van het CRBP. (nieuw)			X			
Creëer een testomgeving in het CRBP waar burgers, advocaten en organisaties kunnen experimenteren met het gebruik van het systeem. (nieuw)				X		
Ga de dialoog aan met het Steunpunt bewindvoering om de vele uitdagingen aan te pakken die de samenleving tegemoet gaat door het toenemend aantal mensen dat onder bewindvoering staat. (nieuw)			X			
Voorzie middelen voor de griffiers voor de uitvoering van de wettelijke verplichting die het nieuwe artikel 1247/2 Ger.W. hen vanaf 1 september 2025 oplegt. (nieuw)			X		X	
Voorzie middelen aan de directiecomités van de vredegerechten en politierechtbank voor de organisatie van opleidingen voor de familiale bewindvoerders zoals voorzien in het nieuwe artikel 1247/2 Ger.W. (nieuw)			X		X	
Maak bij elke bank het gebruik van een bankapplicatie mogelijk voor beschermde personen.						X
Maak bij elke bank online aankopen mogelijk voor bewindvoerders.						X
Digitaliseer de aanstellingsbeschikkingen die dateren van voor de opstart van het CRBP, zodat deze raadpleegbaar zijn via het CRBP.			X	X		
Voorzie een duidelijke mogelijkheid in het CRBP om 'verklaring voorkeur aan te wijzen bewindvoerder als de bewindvoerder het mandaat niet meer kan uitvoeren' aan te vragen.				X		
Maak de lay-out van de verslaggeving in het CRBP eenvoudiger zodat het verslag transparant en verstaanbaar is voor een beschermde persoon.				X		
Bied aan organisaties de mogelijkheid om te controleren welke personen er namens de organisatie een profiel hebben aangemaakt in het CRBP.				X		
Maak het mogelijk dat een persoon zijn/haar profiel in het CRBP kan loskoppelen van een organisatie op het ogenblik dat hij/zij niet langer voor die organisatie werkt.				X		
Laat de bewindvoerder motiveren waarom hij/zij een rekening verwijdert uit het CRBP zodat deze informatie opgeleverd wordt in het volgende verslag (net zoals bij de wijziging van een saldo op een rekening).				X		
Maak bijkomende instructievideo's in het CRBP ter ondersteuning van de gebruikers ervan.				X		
Reactiveer de Taskforce CRBP.			X	X		

Bied meer ondersteuning aan familiale bewindvoerders bij de uitvoering van hun mandaat, bijvoorbeeld door opleidingen te organiseren specifiek op hun maat.	X		X		X	
Creëer een orgaan waar familiale bewindvoerders terechtkunnen – zowel op inhoudelijk als op praktisch vlak – voor de opmaak van het verslag (net zoals de hulp die wordt aangeboden bij het invullen van de belastingaangifte).	X		X		X	

Dit jaarverslag wordt bezorgd aan:

- Minister van Justitie;
- Kamer van volksvertegenwoordigers;
- Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk;
- Vlaams Parlement;
- Hoge Raad voor de Justitie;
- College van de hoven en rechtbanken;
- European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ);
- FOD Financiën;
- FOD BOSA;
- Belgische Federatie van de Financiële Sector (Febelfin);
- Taskforce CRBP;
- Orde van Vlaamse Balies (OVB);
- Vlaams Mensenrechteninstituut;
- Zorg- en welzijnssector;
- Bijstandsorganisatie Onafhankelijk Leven vzw;
- Eerste voorzitters van de hoven van beroep Antwerpen, Brussel en Gent;
- Procureurs-generaal bij de hoven van beroep Antwerpen, Brussel en Gent;
- Voorzitters van de rechtbanken van eerste aanleg Antwerpen, Leuven, Limburg, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen;
- Voorzitters van de vrederechters en rechters in de politierechtbank;
- Alle vrederechters van de deelnemende gerechtelijke arrondissementen;
- Procureurs des Konings Antwerpen, Leuven, Limburg, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen;
- Balies Antwerpen, Dendermonde, Gent, Leuven, Limburg, Oudenaarde en West-Vlaanderen.